

ÖN AÇIKLAMA

Bu yazı, Devrimci İşçi'nin Şubat 84 tarihli 23. sayısında yer alan "Devrimci İşçi ve Yönelimlerimiz" başlıklı yazıda ele alınan konularla ilgili bir tartışma ve eleştiri yazısı olarak hazırlanmıştı. Yayınlanması isteği ve önerisi ile Devrimci İşçi dergisine göndermeyi düşündüğümüz bu yazı, Devrimci İşçi'nin erken bir şekilde baskıya verilmesi nedeniyle 24. sayıya yetişmedi. 23 - 24 Haziran toplantısında da tartışmaya konu olan "yönelimlerimiz" yazısı ile ilgili değerlendirme ve eleştirileri bu yazımızın 24. sayıya yetişmemesi, Devrimci İşçi'nin yeni sayısının ise, ne zaman yayınlanacağını belli olmaması gibi nedenlerle fotokopi şeklinde - tartışmak üzere - dağıtılmak zorunluluğu gündeme geldi. Yazı dağıtılmak ya da Devrimci İşçi yayınlanacaksa orada yayınlamak üzere ilgili arkadaşlarla gönderildi.

Okunduğu zaman rahatlıkla görülebileceği gibi bu yazı bir tartışma yazısıdır. Saflarımızda yaratılan ideolojik - teorik kaosa ve özellikle 23 - 24 Haziran toplantısından sonra üzerine bir sis perdesi çekilmeye çalışılan, hatta kişisel sorunlar düzeyine indirgenmeye çalışılan ideolojik-politik tartışma konularına bir parça da olsa açıklık getirmeye çalışılan bir yazıdır. Devrimci Yol taraftarlarının ideolojik-politik tartışma konularının - hareketimiz için hayati öneme sahip bu konuların - bir takım spekülasyonlarla, söylentilerle ya da kişisel boyutlu açıklamalarla geçiştirilmesine, ciddi öneme sahip sorunlarımızın üzerinin örtülmesine göz yummayacak, bu şekildeki tutumlara prim vermeyecek olgunlukta ve bilinçte olduğuna inanıyoruz.

"Devrimci İşçi'nin Avrupa'ya yönelik görevlerini engellediği, hatta Devrimci İşçi'nin faaliyetlerini boğduğu" gibi bir takım iddia ve gerekçelerle bu tartışmanın tüm arkadaşlarımıza ulaşmasının önüne set çekme girişimleri de aynı olgunluğun bir gereği olarak aşılacak zorundadır. Çünkü bu tür iddiaların aksine, tartışma, esasında Avrupa'daki faaliyetlerimizin niçin, ne amaçla ve hangi ideoloji uğruna yapılacağı tartışmasıdır. Bunu gizlemek hem mümkün değildir hem de doğru değildir.

Bu yazı, saflarımızda var olan ideolojik - teorik tartışmaların spekülasyon düzeyinden siyasi bir tartışma düzeyine çıkarılmasına katkıda bulunduğu ölçüde amacına ulaşmış sayılacaktır. Ancak bu amaca sadece bu yazıyla varılabileceğini de sanmıyoruz. Tüm arkadaşlarımızın tartışmaya bilinçli bir şekilde katılmaları halinde sağlıklı bir platformun ortaya çıkacağı açıktır.

Bu tartışma yazısının devrimci arkadaşlar tarafından ciddi bir eleştiriye tabi tutulmasını, yazıyla ilgili sözlü ve yazılı eleştiri ve önerilerin yapılmasını sağlıklı ve üretken bir tartışma platformu yaratılmasının önemli bir parçası ve adımı olacağına inanıyoruz. İçinde yaşadığımız günlerin hepimiz için bir sınav önemi ve özelliği taşıdığı unutulmamalıdır. Birbirini mat etmek ya da dışlamak için değil, doğrunun ortaya çıkmasına, bizleri geliştirmeye ve yetkinleştirmeye hizmet eden bir tartışma ve ilişki platformu yaratabildiğimiz oranda Devrimci Yol'un diğer gruplardan bir farkını daha somutlaştırmış olacağız.

Bu yönüyle de bugünler bizim için sınav günleridir. Gelinek noktada Devrimci Yol'un ve buna bağlı olarak Devrimci İşçi'nin yaşadığı ve tartıştığı sorunların, bireysel çabalarla, tek tek uğraşlarla aşılamayacağı çok somut bir gerçek olmalıdır. Çünkü sorun, kişileri ilgilendiren bir sorun olmaktan çıkmış, bütün bir hareketi (ve onun unsurlarını) çok yakından ilgilendiren bir noktaya yükselmiştir. Yaşanan bunalım devrimcilere yaraşır ve olumlu biçimde aşılabacaksa bu, ancak ve ancak kolektif bir çabayla sağlanacaktır.

Bunalımdan sağlıklı bir çıkış için gerekli olan potansiyelin hareketimizin bünyesinde var olduğu unutulmamalıdır.

Ağustos 1984

BU YÖNELİMLERLE NEREYE?

Devrimci İşçi Dergisindeki
"Yönelimlerimiz" yazısı ile
ilgili ilk düşünceler... (X)

Devrimci İşçi'nin 83 yaz aylarından itibaren yaşamaya başladığı bunalım, 84 ilkbahar ve yazında yeni biçimlere bürünerek devam ediyor. Hiç kimsenin görmezlikten gelemeyeceği ve seyirci kalamayacağı bu bunalım, Devrimci İşçi'nin Şubat 84 tarihli sayısında yayınlanan "Yönelimlerimiz" yazısı ile birlikte yeni boyutlar kazandı. Denebilir ki, Devrimci Hareketimizin yurtdışı örgütlülüğü en zor dönemini yaşıyor. Bugüne kadar birçok görevi layıkıyla yerine getirmeye çalışan Devrimci İşçi, bugün normal günlük görevlerini bile yerine getiremeyen, özellikle merkezi faaliyetleri neredeyse durma noktasına gelen bir çıkmaza sürüklendi. (Birim ve derneklerde yüzlerce sağduyulu arkadaşımızın herşeye rağmen görevlerini yerine getirme çabasında olmaları, bunalımın daha kısa bir sürede ortadan kaldırılması şansını yaratıyor.)

Bu durumun hem dışımızdan hem de bizden kaynaklanan nedenlerinin olduğu muhakkak. Türkiye koşullarında meydana gelen değişmelere ve bunun yurtdışına yüklediği görevlere ayak uyduramamış olmak Devrimci İşçi'deki kaosun önemli nedenlerinden birisi. Ama en az bunun kadar önemli bir neden de bizlerin haldeki durumumuz. Hatta denebilir ki, şu an yaşadığımız olumsuz gelişmelerin büyük bir bölümünün nedeni bizim kendi durumumuzdan, kendimizdeki değişikliklerden kaynaklanıyor. Öyle ki, kimilerimiz kafasındaki değişmeyi gerçek hayattaki değişme zannederek sunabiliyor. Sübjektivizmin bu bataklığında üretilen parlak gelecek projelerine ikna olmayanlara karşı her türlü bilinç bulandırma yöntemi devreye sokulabiliyor...

Yurtdışında yaşayan Devrimci Yolcular olarak, karşı karşıya kaldığımız sorunları çözümleyebilmemiz, bu sorunları, nedenleri ve sonuçları ile tanıyabilmemize, tanımlayabilmemize bağlı. Sorunların kendisini ve onları yaratan - etkileyen faktörleri yakından tanıdıktan sonra çözümün nerede olduğunu tespit edebilmek kolaylaşacaktır.

Bugün yaşadığımız sürecin objektif özelliğinden ileri gelen nedenlerinin genel hatlarıyla da olsa herkes tarafından biliniyor olmasından hareket ederek kendimizden ileri gelen nedenler üzerinde durmaya çalışacağız. Bunu yaparken amacımız, sorunların doğru kavranmasına, yaşanan bunalımın Devrimci İşçi'nin birlik ve beraberliğinin korunarak ve geliştirilerek aşılmasına yardımcı olmak ve bu doğrultuda sağlıklı, üretken ve ilerletici bir tartışma platformu yaratmaktır.

Yaşanan bunalımdan çıkış için Devrimci İşçi taraftarları arasında sürdürülen çabaların ancak bu şekilde güçlendirilebileceği bir gerçektir.

Bugün yaşanan durumun anlaşılabilmesi, biraz da Devrimci Yol - Devrimci İşçi ilişkisinin kavranılmasından geçmektedir. Bu, aynı zamanda, Devrimci İşçi'yi Devrimci İşçi yapan unsurların ve özelliklerin bir kere daha hatırlatılması veya hatırlanması anlamına gelmektedir. (Hatırlatmak diyoruz, çünkü söyleyeceklerimiz yeni ve bugüne kadar hiç söylenmemiş şeyler değildir, genellikle bilinen fakat son zamanlarda unutulmuş şeylerdir).

Bilindiği gibi, Devrimci İşçi'nin oluşumu, Türkiye'de Devrimci mücadelenin yükselme dönemlerine rastlar. Kimilerinin "yenilgi"nin başladığı yıllar olarak gördüğü bu dönem, (77 - 78li yıllar) aynı zamanda, Devrimci Yol'un ülkemizdeki siyasal mücadeleye müdahale eden ve dostun da düşmanın da dikkate almak zorunda kaldığı bir hareket düzeyine yükseldiği yıllardır. Bunun bir başka anlamı şudur: Devrimci İşçi, Devrimci Yol'la birlikte var olabilen, Devrimci Hareketin Türkiye'de, doğru biri ideolojik-politik hatta sahip olması nedeniyle kazandığı prestij sayesinde Avrupa'da oluşabilen ve taraftar bulabilen bir örgütlülüktür.

Bu şekildeki bir oluşumdan sonra, Devrimci İşçi'nin gelişip güçlenebilmesinin bir önemli nedeni daha bulunmamaktadır. O da, Devrimci İşçi'nin, içinde yer aldığı toplumsal, sınıfsal ve siyasal zeminin görevlerini de doğru bir perspektifle yerine getirmeye çalışmasıdır.

Ancak ne var ki, Devrimci İşçi'nin oluşumunda ve daha sonraki evrelerinde o'na kimlik kazandıran, o'na hem işçilerimiz arasında, hem de Avrupa'nın ilerici - demokrat ve Marksist çevreleri arasında prestij kazandıran Devrimci Yol'un ülkemizde sürdürdüğü mücadeledir. Bu mücadelenin ülkede başarılı olmasının nedeni ise, Devrimci Hareke'in Marksizm - Leninizm'in doğru bir yorumuna denk düşen ideolojik-politik hattı ve bu hattın kitleleri kucaklaması; zenginliği, canlılığı ve yaratıcılığıdır.

Türk ve Kürt halklarımızın ve yurtdışındaki işçilerimizin Devrimci Yol'u benimseyip-kabullenmesinin birçok nedeni bulunmamaktadır.

Her şeyden önce insanlarımız, kendilerini, kendi kurtuluş ve geleceklerini Devrimci Yol'da bulmuşlardır. Yüzyıllardan beri, halife-hükümdar, devlet ve bunların temsilci ya da türevlerinin baskısı altında yaşatılan, her alandaki üretici yetenekleri hep bastırılıp köreltilen ve kulluk ilişkileri çemberi içinde hapsolunan ve insan yerine konulmayan halklarımız Devrimci Yol ile birlikte insan olmanın ve insan yerine konma mücadelesinin nereden geçtiğini ve bu mücadelenin nasıl kazanılacağını anlamaya başlamıştır.

Türkiye tarihinde belki de ilk kez, Sosyalizmin insana ait, insan için; insanın maddi yaşamının ve manevi dünyasının her bakımdan insanî olması için savunulan - benimsenen çok yönlü bir hayat tarzı olduğu; devrimci ve solcu kelimelerinin insana her yönden sonsuz değer veren kavramlar olduğu Devrimci Hareketle birlikte, 68'lerde Dev-Genç olayı ile başlayan, THKP-C ve Devrimci Yol'la devam eden süreçte yaşanmaya ve görülmeye başlanmıştır.

Türk ve Kürt Halkları, işçi sınıfımız ve tüm emekçiler, doğanın, tekniğin ve paranın ve bunlar üzerindeki mülkiyet ve üretim biçimlerinin kendileri üzerinde şu veya bu şekilde kurduğu egemenliğe karşı kendi benliklerini ve bunlar üzerinde kendilerinin egemenlik kurmaları gerektiğini; doğayı, tekniği, parayı ve bunlar üzerindeki mülkiyet ve üretim ilişkilerini kendileri için yine kendilerinin yönetmesi gerektiğini Devrimci Hareket'in ideolojik-politik hattında ve eyleminde bulmuş ve kavramıştır.

Devrimci Yol bir bakıma da Sosyalist düşüncelerin ve Devrimci ideolojinin "aydın entelektüel" odalarından-salonlarından ve raflardaki kitaplardan kurtulup

halklaşmasıdır. Bu halklaşma, modern çağın en ileri düşünce ve davranışı ile; Anadolu insanının yüzyıllardan bu yana baskı altında yaşamaya mahkum edilişi karşısında zaman zaman radikal şekillerde dışa vurabildiği tepkilerinin; insan gibi yaşayabilme arzusunun Şeyh Bedrettin'den Celali isyanlarına, Pir Sultan'dan Koçkiri ayaklanmasına kadar bir çizgi halinde devam eden dile getirilişinin bir sentezi, bir buluşmasıdır,

Banaz'ın Fatsa'da ve Yeni Çeltek'te, İstanbul tersanelerindeki amale grevlerinin Tariş'te ve Kavel'de devamıdır Devrimci Yol...

Avrupa'daki bazı sol çevrelerin Devrimci Yol'la bağına gelince: Devrimci İşçi'ye destek veren bu kesimlerin bir bölümü insani - hümanist dürtülerle hareket etmektedir. Devrimci İşçi'nin faaliyetlerine destek verenlerin büyükçe bir kesiminin durumu ise farklıdır. Bu farklılık, bu kesimlerle Devrimci İşçi - Dev Yol arasındaki bağın ideolojik - siyasal olmasından ileri gelmektedir. Bunu özetle şu şekilde tanımlayabiliriz:

Refah toplumunun maddi - teknik bütün ürünlerini tadabilen ve fakat insan olmasından ileri gelen değer ve yetenekleri gittikçe köreltilen ve yabancılaşmanın en koyu şeklini yaşayan Avrupalının Sosyalizmle bilinç ve bilgi bakımından tanışabilen, Marksizm'i teorik olarak kavrayabilen kesimleri, hem kendi toplumundaki sol çıkışların başarısız kalması, kendi ülke solunun klasikleşmesi, tutuculaşması; hem de SSCB, Çin, Macaristan, Arnavutluk ve en son olarak ta Kamboçya ve Polonya gibi ülkelerdeki sözde Sosyalizm uygulamalarının, Sosyalizmle bağları gittikçe kopan bu ülkelerdeki sistemin sergilediği bir yığın olumsuzluk karşısında çok boyutlu bir çıkışsızlık içine düşmüşlerdir.

İşte bu çevrelerin bir bölümü, Türkiye'de, hem doğu hem batı toplumunun özelliğini bağrında taşıyan bizim ülkemizde yükselen halk muhalefetine ve bu muhalefete damgasını vuran ideolojik-politik hatta yeni bir şeyler bulmuşlar; Türkiye Devrimci Hareketinin Sosyalizme yeni bir açılım sunduğunu ve doğru bir Sosyalizm anlayışının nüvelerini taşıdığını; "SBKP türü Sosyalizm"ın soyutluğu, katılığı, kitleleri devlet - ülke yönetiminin dışında tutması, Sosyalist inşayı kaba bir ekonomik düzelme derecesine indirgemesi; öte yandan bu anlayışa bir tepki olarak ortaya çıkan ÇKP türü devrimciliğin ve Avrupa komünizmi anlayışlarının da gelecek vaat etmemesi karşısında, bütün bu sapmaların dışında kalan, teorisi ve pratiği ile bu sapmalara karşı olduğunu gösteren Türkiye Devrimci Hareketi'nde bir şeyler bulmuşlar, bu nedenle o'nun yurtdışındaki örgütlenmesini sempati ve destekle, karşılamışlardır.

SBKP - ÇKP ve Avrupa komünizmi üçgeni arasında sıkışıp kalan bu çevreler bağımsız bir çizgi izleyen Türkiye Devrimci Hareketi'nde bir umut ışığı görmüşlerdir.

FİDEF - ATİF gibi örgütlerin bizden çok önceleri Avrupa'da faaliyete başlamalarına rağmen Devrimci İşçi kadar etkinlik - yaygınlık gösterememiş olmalarının asıl nedeni budur. Her iki örgüt de, "göçmen işçi sorunlarına" çok önem verdikleri halde!..

Bunun nedeni, Devrimci İşçi'nin yukarıda çok kısa şekilde bazı yönlerini özetlediğimiz bir hareketin, Devrimci Yol'un yurtdışındaki siyasal - toplumsal

çalışmasını sürdüren örgütlenmesi olmasındandır.

Kuşkusuz Devrimci İşçi'nin yaygınlık ve etkinlik kazanmasında Avrupa zemininde yaşıyor olmaktan ileri gelen toplumsal, kültürel, insani, demokratik ve ekonomik sorunlarla da ilgilenmesinin rolü olmuştur. Ama bu rolü de, bu sorunların çözümü için mücadeleyi de anlamlı hale getiren esas olarak Devrimci İşçi ile Devrimci Yol arasındaki ideolojik-politik bağıdır. Devrimci İşçi'nin Türkiye devrimine ilişkin sahip olduğu doğru perspektiftir.

Bunları kavramadan Devrimci İşçi'nin dünkü ve bugünkü faaliyetlerini ve görevlerini doğru ele almak mümkün değildir.

Yurtdışı gerçekliğinin, buralarda çalışmak ve yaşamak zorunda bırakılan yüzbinlerce Türk ve Kürt insanını da etkileyen Avrupa koşullarının ürettiği bir dizi sorun bulunmaktadır ve bunlar kendine has görevleri zorunlu kılmaktadır. İlerde tekrar ele alacağımız bu sorunların kavranması ve çözümlenmesi için uğraşırken hangi ideolojik-politik perspektifle hareket edeceğiz? Türkiyeli devrimciler olarak, içinde yer aldığımız Avrupa toplumsal ilişkiler sisteminin ürettiği sorun ye çelişkilerin çözümünde hangi pusulaya göre hareket edeceğiz, faaliyetlerimizi hangi eksenlere göre şekilleyip geliştireceğiz? Bizler, hangi ideolojik - teorik sistematik ve politik hat doğrultusunda hareket edeceğiz? Bugün saflarımızda süren tartışmanın odak noktası ve esası budur.

Bugün Devrimci İşçi Dergisi'ndeki çeşitli yazılarda yanlış cevaplar verilen bu sorunun doğru cevabını bir kez daha hatırlamakta yarar vardır: Devrimci İşçi Devrimci Yol'la ideolojik-politik bağı olan bir örgütlülük, bir harekettir.

Yurtdışındaki Devrimci Yol taraftarı ve sempatanlarının içinde yer aldığı bir hareket olan Devrimci İşçi'nin görevleri; iki ayrı gerçeklik, koşulları ve unsurları birbirine çok az benzeyen iki farklı alan tarafından belirlenmektedir. Bu iki farklı toplumsal ilişkiler sisteminin yurtdışındaki devrimcilere yüklediği görevlerin karakterinde ve muhtevasında kaçınılmaz bir ikili yan olacaktır. Bunları, şimdiye kadar yaptığımız gibi; Türkiye Devrimi'ne ilişkin çok yönlü görevlerle, Avrupa'daki sınıf mücadelesine ilişkin görevler olarak formüle edebiliriz.

Farklı muhtevalar taşıyan bu görevler, temel - tali kıyaslaması içinde açıklanıp birbiri ile ilişkilendirilemez. Bu ikili görev, karşı karşıya getirilemeyeceği gibi, birbirini dışlayacak şekilde de ele alınamaz. Bunlar birbirini tamamlayan, bütünleştiren görevler bütünlüğü olarak kavranılmalıdır. Yer yer iç içe geçen, paralellik gösteren, benzeyen yanları olmamasına rağmen esasta farklılık taşıyan bu iki alanın görevlerinden birisi ya da birkaçı zaman zaman öne çıkabilir, diğeri ikincil hale gelebilir. Bu ise, insan iradesi ve örgüt kararı ile değil, bu iki farklı alanda meydana gelen değişiklikler tarafından belirlenir, şekillenir.

Bu iki farklı alanın bizlere yüklediği görevler, aslında çok çeşitlidir, ve bu görevler arasındaki ilişki, Avrupa'daki Türkiyelilik gerçekliğinin orijinalitesi nedeniyle kendine özgü, başka ülkelerde veya modern tarihin herhangi bir evresinde rastlanmayan türden ilginç ve bazen de istisnai şekiller alabilmektedir,

Türkiye'deki gelişmelerin etkilediği, belirlediği faaliyetlerin yanı sıra, ondan etkilenmeyecek olan; Avrupa zeminin kendisinin belirleyip etkilediği faaliyetlerimiz vardır.

Oldukça karmaşık bir durum gösteren, bu nedenle de bugüne kadar tıpa tıp benzer bir örneğine rastlanmayan “Yurtdışındaki Türkiye” olgusunun, bu istisnai olayın tanımı da oldukça güçtür. Bunun doğruya yakın bir tanımını ancak Devrimci Yol perspektifine sahip olanlar yapabilir. Yine bu durumun Türkiyelili devrimcilere yüklediği görevlerde ancak devrimci bir bakışla saptanıp kavranabilir. Zira Türkiye solu içinde, olguları ve olayları; siyasal ve toplumsal gelişmeleri doğru bir yöntemle ele alış tarzına sahip olan tek hareket Devrimci Yol’dur. Devrimci Yol’cular somut durumun somut tahlilini yaparlar. Bunu lafla değil, gerçekte yaparlar veya gazete havadisleriyle değil, hayattaki gerçekleri veri olarak alıp, onları çeşitli yarınlardan değerlendirip belli sonuçlara varırlar. Söz gelimi yurtdışındaki Türkiyelilik ya da "Avrupa’daki Türkiye" olayını, yani bizleri, devrimcileri kapsayan bu gerçekliği basma kalıp sözlerle değil, bu gerçekliliği oluşturan unsurları çeşitli yönleriyle ele alır incelerler. Kültürleriyle, yaşam tarzlarıyla, duygu ve düşünce dünyalarıyla, kendi aralarında ideolojik-politik kutuplaşmaların varlığı ve bunların zaman zaman kavgalara kadar varmasıyla, Türkiye ile sürekli bağlarının olmasıyla, Türkiye’deki gelişmelerden anında etkilenmeleriyle, sadece işçileri değil, çok çeşitli kesimleri kapsayan toplumsal dokusuyla vb. birçok özelliğiyle yurtdışındaki Türkiyelilik olgusu kendine has bir gerçekliktir. İşte bu gerçeklik, bir başka gerçeklik tarafından, daha gelişmiş bir toplumsal ilişkiler sistemi tarafından, kapitalist sistemin tüm unsurları tarafından kuşatılmış bulunmaktadır. Bu kuşatma, modern çağın özelliklerinin damgasını taşıyan bir kuşatmadır. Yani, ulusal ya da psikolojik değil, sınıfsal, siyasal ve toplumsaldır. (Kuşkusuz bu söylediklerimiz çok genel bir yaklaşımın ürünüdür. Açılıma, ayrıntılı bir araştırma ve incelemeye ihtiyacı vardır. Ve bu ileriki evrelerde mutlaka yapılmak zorundadır.) Açıktır ki genel geçer bilgilerle bu gerçekliği bütün yönleriyle kavrayabilmek güçtür. Ve ne yazık ki Devrimci İşçi örgütlülüğü, şimdiye kadar bu konularda bir araştırmaya sevk edilmemiştir. Bu nedenle de Avrupa’daki faaliyetlerimiz için gerekli ve zorunlu olan bilgi ve araştırmalar birkaç kişinin tekeline kalmıştır. (Bu bilgi tekeline sahip olanlar ise, bu bilgileri bizlerle paylaşacak yerde bizlere karşı bir üstünlük kozu olarak kullanmışlardır.)

Özetle, Devrimci İşçi’yi genel özelliklerine kısaca değindiğimiz bu iki farklı alana ait görevlerin bir birleşimi olarak kavramak ve tanımlamak zorundayız. Devrimci İşçi, bu iki farklı alanın belirlediği - etkilediği çok çeşitli görevler arasında, amaç, hedef, politika ve pratik vb. yönlerden koordineyi ve uyumu sağlayabilen ve bu çeşitliliğe uygun düşen değişik ilişki ve örgütlenmeleri kucaklayabilen bir hareket olabilmelidir.

Devrimci İşçi’nin bu şekilde kavranılmaması hem politik planda hem de toplumsal planda ciddi bir daralmaya yol açar. Devrimci İşçi, yazımızın ileriki evrelerinde ele alıp tartışacağımız yanlış bir politikanın sonucu olarak son zamanlarda tehlikeli bir daralma ve küçülme pozisyonuna sürüklenmiştir. Devrimci İşçi, iki farklı alanın bütünlüğünü ifade eden örgütlülük olmaktan yavaş yavaş uzaklaşmakta ve bu alanlardan birisinin herhangi bir unsurunun, somutta Almanya’daki ikinci kuşağın sorunlarının muhtevasına kadar daralan bir konuma

düşürülmektedir.

Bir alana, Avrupa'ya (hatta bu günlerde sadece Almanya'ya) ilişkin görevin ve bu göreve uygun düşen politikanın Devrimci İşçi'nin genel politikası haline yükseltilmesi (parçanın bütününe yerine konulması) önemli bir yanlışlıktır. Nasıl ki Türkiye'ye ilişkin görevler, ya da bu görevlerden herhangi birisi, (örneğin tutuklularla dayanışma) Devrimci İşçi'nin her şeyi olarak görülemezse Avrupa görevleri de tek başına Devrimci İşçi'nin her şeyi olamaz.

Geçerken bir konuyu genel hatlarıyla da olsa açıklığa kavuşturmakta yarar vardır:

Devrimci İşçi ilk oluşumundan itibaren Avrupa zemininin görevlerini kendi önüne asli görevlerinden birisi olarak koymalıydı. Bunun yapılmaması ve Devrimci Yol'un ülkede kazandığı prestij ve zaferlerin ürünlerinin buralarda propagandası ile yetinilmesi önemli bir eksiklik olmuştur. Türkiye'de sürdürülen mücadelenin rüzgârları ile yetinen bir çalışmayı yeterli görenlerin ve Avrupa görevlerini ihmal edenlerin bugün tersten aynı yanlışlığı yaptıkları görülmektedir. Türkiye devrimine ilişkin görevleri ileri bir tarihe erteleyip, sadece Avrupa zeminlerine göre örgütlenmek. Bu yeni bakış açısına sahip olanlar, şöyle demektedirler "bugün Türkiye'de kendisiyle dayanışacağımız bir Devrimci Yol yoktur, bir Fatsa, bir Yeni Çeltik yoktur. İlerde Türkiye'de güçlü bir hareket doğarsa bizde o zaman onunla dayanışırız". Aynen böyle denilmektedir.

Bu mantığın Türkiye'ye ilişkin görevleri kavramadığı, kavrayamadığı bir gerçektir. Türkiye'de Devrimci Yol güçlüyken, Avrupa'da Devrimci Yol'cu olmak güzel bir şey oluyor; ama Devrimci Yol fizik varlık olarak, örgütlü bir güç olarak ülkemizdeki sınıf mücadelesine müdahale edemez hale gelince durum değişiyor!..

Evet, bu mantığın Türkiye Devrimi'ne ilişkin yurtdışının görevlerini doğru kavramadığı çok açık bir gerçektir. Yukarıda belirttiğimiz türden yanlış ve eksik bir yaklaşıma sahip olanların Türkiye Devrimi'ne ilişkin anladıkları sadece, ülkemizdeki devrimci mücadelenin başarılarının propagandası olmuştur. Devrimcilerin, faşizm güçleriyle, MHP'lilerle ve Devlet'le sürdürdükleri mücadelenin propagandası ile buradaki insanları örgütlemek ve bu işi de zafer, direniş, katliam, savaş, silahlı mücadele gibi kavramlar etrafında yapmak temel bir politika olmuştur. Devrimcilerle faşizm güçleri arasındaki mücadelenin ve bunun ürünü olan kavramların siyasal içerikleri ile buranın mücadelesi ve görevleri arasında doğru ve anlamlı bir bağ kurulamamıştır.

Buranın mücadelesi ve görevleri derken, kastettiğimiz şeyin iki unsuru vardır. Birisi, Avrupa'daki sınıfsal, siyasal ve toplumsal ilişki ve çelişkilerin Türkiyeliler açısından yarattığı sorunlar ve bu sorunların çözümüne ilişkin görevler; diğeri ise aynı ilişki ve çelişkilerin Alman işçi sınıfı ve çalışanları açısından yarattığı sorunlar ve bunlara karşı görevler.

Bu noktada yurtdışındaki politik ve toplumsal faaliyetlerimizin Türkiye Devrimi ile ideolojik politik bağı olmalıdır demek ne anlama gelmektedir? Evet, yurtdışındaki politik, toplumsal, kültürel ve ekonomik demokratik faaliyetlerimizle Türkiye Devrimi arasında ideolojik-politik bağ olmalıdır.

Bugüne kadar bu doğru önerme o denli basit anlaşılmıştır ki, faaliyet

lerimizin çoğunun muhtevası, sadece yükselen bir devrimci hareketin propaganda-sına indirgenmiştir. (Bu sığ anlayış, yenilmiş bir hareketin doğal olarak propaganda-sı olmayacağı için 81'den sonra bocalamağa başlamıştır. Öyle ya, yenilmiş bir hareketin savunulacak pek bir şeyi olmaz!?)

Oysa, buradaki faaliyetlerimizin muhtevası, ülkemizdeki günlük gelişmelere ve devrimcilerin kazandığı başarılarla göre ayarlanıp sınırlanmasaydı, faaliyetlerimiz ve örgütlenmemiz Türkiye Devrimi'nin uzun ve kısa dönemli programlarına denk düşen bir genişlikte olsaydı, bugün, yenilgi koşullarına rağmen başka bir konumda olabilirdik.

Şöyle bir örnekle konuyu anlaşılır hale getirebiliriz:

84 Mayıs ve Haziran aylarında Almanya'nın en önemli sorunu 35 saat mücadelesi idi. Bu mücadelenin amacı ve tarafları belli idi. Bu mücadelenin taraflarından birisi işçi sınıfıydı ve bu sınıf içinde çok sayıda Türk ve Kürt emekçisi de vardı. Genel demokrasi mücadelesinin bir parçası olan haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi mücadelesi Türkiyelilerin de çıkarına idi. "Avrupa zemininin görevleri, temel görevdir. Sosyal gerçeklikleri-temel olan politikamız olmalıdır" diyen ve bunu Devrimci İşçi'yi saflaştıracak önemde gören arkadaşlarımızın seyrettikleri bu mücadeleye bir Devrimci Yolcu'nun yaklaşımı şöyle olurdu;

Türkiyeli bir devrimci olarak, bir Devrimci Yol taraftarı ve örgütlenmesi olarak bu sorun karşısında alacağımız tavrın ideolojik-politik muhtevası iki unsurun birleşiminden oluşmalıdır. Alman işçi sınıfının ve bu arada Almanya'da çalışan Türk, Kürt ve tüm yabancı işçilerin 35 saat talebi haklıdır ve bizler bu talebin elde edilmesi, Alman burjuvazisinin tavize zorlanması için bu mücadeleye tüm gücümüzle katılmamızdır. Başarabildiğimiz, yapabildiğimiz oranda, bu mücadeleyi basit bir ekonomik sorun düzeyinden bir siyasal sorun düzeyine çıkarabilmeliyiz. Grevin yerli ve yabancı tüm işçilerin kendi yönettikleri komiteler, komisyonlar eliyle sürdürülmesini savunabilmeliyiz. Ayrıca yerli ve yabancı işçiler arasında dayanışma ruhunun ve bilincinin gelişmesi, kurumlaşması için çaba harcamamızdır. Bu mücadeleyi, yabancı düşmanlığına ve işçilerin geri gönderilmelerine karşı işçilerin birliğini sağlayan bir motif olarak ele alabilmeliyiz, vb.

Bunlar bu grevleri devrimci bir tarzda ele alışımızın çeşitli biçimleriyle desteklenip güçlendirilebilirler. Fakat, bizlerin, yani Türkiyeli devrimcilerin bu greve katılımımızın daha anlamlı olabilmesi için, bunların yanı sıra şu görevleri de asli bir görev olarak yerine getirebilmeliyiz. Bu grevle, Türkiye'deki işçi sınıfının haldeki durumu ve mücadeleleri arasında bir bağ kurabilmeliyiz. Daha doğrusu, var olan bağı somutlaştırabilmeliyiz.

Hem Türkiyeli işçilere hem de Alman ve diğer uluslardan işçilere, ülkemizde işçi sınıfının sendikal ve demokratik haklardan ve özgürlükten yoksun oluşunu, faşizmin baskı ve terörü altında çalıştırılmasını, Türkiye işçi sınıfının ve devrimcilerin mücadelesinin en az 35 saat talebi kadar haklı olduğunu ve bu mücadelenin terörizm olmadığını, ülkemizde işçi sınıfının kurtuluşunun devrimci yolunun ne olduğunu vb. anlatmalıyız. Özetle, bu grevler Türkiye işçi sınıfı ve

halkları ile Almanya'daki yerli ve yabancı işçilerin bir dayanışma eylemi olarak ta ele alınmalıdır.

Haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi mücadelesine, bir Alman solcusu, ilk önce, kendi ülkesindeki genel demokrasi mücadelesi açısından katılır. Bu onun için son derece doğal ve mantıkîdir. Bir Türkiyeli devrimci ise hem Alman ve yabancı işçilerin demokratik ve ekonomik haklarının geliştirilmesi açısından, hem de, Türkiye'deki faşizme karşı işçi sınıfının ve halkların özgürlük ve demokrasi mücadelesi ve bu mücadelenin bugünkü ye yarınki amaçları açısından katılır.

2. kuşağı, ya da başkaca herhangi bir gençlik kesimini örgütlemeye çalışırken, hem buradaki sorunlarından, hem de ülkemizdeki gençliğin ve halkın sorunlarından hareket etmek ve her iki alanın varsa benzeyen politik şiarlarını öne çıkarmak ve bu yolla buradaki gençliğimizi ideolojik-politik olarak devrimciliğe kazandırmak niçin yanlış olsun?

Özetle, Avrupa zemininin ve gerçekliğinin görevlerini anlamlı kılabilmenin yolu, bu görevlerle Türkiye Devrimi'nin kısa ve uzun vadeli hedefleri arasında ideolojik-politik bağ kurmaktan geçer.

Bu genel belirlemelerin ilerde, somut, ayrıntılı bilimsel ve teorik açılımlara kavuşturulması gerektiğini vurgulayarak, buraya kadar ele aldığımız konularla çok yakından bağları ve ilişkisi olan bir başka tartışmaya geçelim.

BİR KOPUŞUN TEORİSİ NASIL YAPILIR ?

Devrimci İşçi'nin şubat 84 tarihli 23. sayısında yer alan bazı yazılarda, hareketimizin yaşadığı - tartıştığı sorunlarla ilgili "Yeni" bazı tespitler yapılmakta ve bu tespitlerin üzerine "Yeni" yönelimler ve hedefler oturtulmaktadır. Bu bakımdan, "Devrimci İşçi ve Yönelimlerimiz" yazısı, hareketimiz içerisinde belli - belirsiz şekillerde hissedilen ve yaşanan sorunların açıklanmasına, anlaşılmasına ve somutlanmasına katkıda bulunacak çok sayıda ipucu sunmaktadır.

Devrimci İşçi taraftarlarının büyükçe bir bölümü, bu yazıda, kendilerine yabancı olan bir şeylerin olduğunu el yordamıyla da olsa anlayabiliyorken, birçok arkadaşımız "yönelimlerimiz" yazısının Avrupa'yla ilgili görevleri tartıştığını zannetmekte; bazıları ise bu yazının solun iç ilişkilerindeki olumsuzluklara işaret ettiğini söylemektedirler. Oysa sözünü ettiğimiz yazı, Avrupa görevlerinden önce bir başka tartışmayı, Devrimci Yol'la ilgili tartışmayı içermekte ve kendince tartışmayı noktalarıp "kopuş"un adımlarını atmaktadır. Yazının tekrar okunmasıyla bu tespitimizin daha da somutlaşacağını ve anlaşılır hale geleceğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Gerçekten de bu yazı, önce Devrimci Yol'la ilgili tartışmaları bir çırpıda bağlayıp yeni bir yola koyulmaktadır. Fakat bunu yaparken öyle bir görünüm yaratılmaktadır ki, yazıyı okuyanlar bu yazıda Devrimci İşçi'nin tartışıldığını zannetmektedirler. Bunun nedeni, yazıdaki kurgu yanlışlığı ve birçok önemli konunun iç içe geçirilmesidir.

"Yönelimlerimiz" yazısı, aynı zamanda, Devrimci Hareketimizin ideolojik - teorik - politik zemininden bir "kopuş"un resmi hale getirilmesidir. Çünkü bu yazı,

ilerde belirteceğimiz nedenlerle, Devrimci Yol taraftarlarının hangi ideolojik-politik temelde ve kimlerle birlikte olabileceklerini de teorize etmektedir.

Bazı arkadaşlarımız Türkiye ile ilgili Devrimci Hareket içindeki tartışmalarda yerini belirlemiş ve yeni bir kimlik bulmuş olmalı ki, Devrimci İşçi'de bu içerikte bir yazı yayınlamayı zorunlu ve gerekli görmüşler...

Devrimci Yol Hareketi içinde bir süredir önemli tartışmaların olduğunu herkes biliyorken "yönelimlerimiz" içeriğindeki bir yazının Devrimci İşçi dergimizde ortak görüş izlenimi yaratacak şekilde yayınlanmasının doğru bir davranış olmadığını belirtmek gerekiyor. Bir yandan "tartışıyoruz" gibi bir görüntü yaratıp, toplantılarda "erken saflaşmanın zararlarından" söz edip, bir yandan da pratikte saflaşmanın en hızlı adımlarını atmak doğru bir davranış olamaz. Devrimci İşçi dergimizi, Devrimci İşçi'nin ilişki ve olanaklarını bir taraf olarak bu saflaşmanın aracı yapmak benimsenebilecek bir tutum değildir.

Devrimci İşçi'nin 23. sayısında yayınlanan ve Demokrat Türkiye'deki imzasız yazıların bir özetinden, bir tekrarından başka bir şey olmayan "seçimler ve önümüzdeki gelişmeler" başlıklı yazı da aynı çerçevede değerlendirilmelidir. Demokrat Türkiye'deki tartışmaların Devrimci Hareket içindeki tartışmaların bir yansıması olduğunu herkes bilmektedir.

Her sol grup içinde birtakım kişilerin ya da fraksiyonların, ekip ve kliklerin, o grubun tezleri ile uygun düşmeyen bazı düşünceleri ve yönelimleri olabilir; bu doğal bir şeydir. Doğal ve doğru olmayan, bu kişi veya kişilerin görüş ve yönelimlerinin birtakım iktidar olanakları ve ilişkileri sayesinde bir hareketin görüşleri imiş gibi sunulmasıdır. (Bu belirlemelerimiz, Almanca olarak yayınlanan "Devrimci Yol"- Türkiye Information Dergisi için de geçerlidir.)

Dergimizin 23. sayısında yer alan "yönelimlerimiz" yazısının açıkça ilan edilmiş bir "kopuş" olması, hareketimiz içerisinde sarsıcı, üzücü sonuçlar yaratmıştır. Daha henüz sağlıklı bir tartışma ortamına yeni girilmişken ve neyin tartışıldığı henüz yeni yeni anlaşılabiliriyorken, yurtdışının bir erken saflaşmaya zorlanması ve Devrimci İşçi dergisinin bu saflaşmanın bir sözcüsü haline dönüştürülmesi tüm devrimciler açısından arzulanan ve beklenen bir durum değildir. Devrimci İşçi'de "kopuşun" teorisini yapan bir yazının yer alması, Demokrat Türkiye'nin yayın hayatına ara vermesi ve son olarak Devrimci İşçi imzasıyla birim ve derneklere 15 Mayıs 84'te gönderilen bir yazı ile birlikte, ortaya fiili bir durum çıkmıştır. Aslında bu fiili durumun hareketimiz içinde 1983 yaz aylarından beri kısmen yaşandığını ve adım adım bu noktaya getirildiğimizi itiraf etmek gerekiyor. (Hareketin böyle bir yere sürüklenip götürüldüğünü göremediğimiz için ve bu gidişe karşı yeteri kadar mücadele edilemediği için eleştirilebiliriz. Bu eleştirilere hak vermekle birlikte, olayın çok boyutlu olduğunu ve hareketimizin birliğine ve Türkiye'ye karşı görevlerimize her şeyden fazla önem ve değer verdiğimizizi, her şart altında hareketin bütünlüğünün korunması gerektiği düşüncesine sahip olduğumuzu hatırlatmak isteriz.)

Dergimizin 23. sayısında teorize edilen ve bir süredir Devrimci İşçi örgütlülüğünde birçok şeyi etkileyen; şaşkınlıktan kızgınlığa, tepkicilikten bıkkınlığa, kuşkuculuktan güvensizliğe, İdeolojik - teorik kaostan belirsizliğe,

insani ilişkilerdeki bozukluk ve yozluklardan politikaya ilgisizliğe kadar bir dizi olumsuzluğa neden olan ve en önemlisi de tartışma zeminini ortadan kaldıran bu "kopuş" tavrına, yaratılan bu fiilin duruma ve bu "kopuş"un gerekçeleri olan ideolojik teorik - politik belirlemelere - tespitlere karşı söylenebilecek çok şey vardır. Soruna ilişkin ilk başlangıç sözlerini söylemeye başlayabiliriz.

Söyleyeceklerimiz, sonuçlanmış şeyler değildir.

Her ne kadar, "yönelimlerimiz" yazısı bir şeylerin bittiğini ilan ediyorsa da, bizim açımızdan verimli ve gelecek vadeden bir tartışma yeni başlamaktadır.

Tartışmanın bu şekilde dönüşmesi, birçok sol grubun "parçalandılar" "bölündüler" iddialarına dört elle sarılmaları için az da olsa malzeme sunmaktadır. Böyle bir propaganda ve spekülasyonun kaygı verici ve rahatsız edici olduğu bilinmektedir. Fakat, zamanla herkes tartışmanın boyutlarını ve gerçek muhtevasını görünce, yaşanan sürecin, bir parçalanmadan, bir bölünmeden ziyade Devrimci Hareket'ten bir "kopuş" la Devrimci Harekete "dönüş" ü içerdiğini kavrayacak ve anlayacaktır.

Yaşanan sürecin anlamının bu olduğunu kavrayanlar açısından bile, toparlanma sürecinin ve bir yıldır süren tartışmaların bu şekilde sonuçlanmasının sarsıcı, üzücü birçok yanı vardır. İçe sindirilmesi oldukça zordur. Ancak ne var ki, hayat, dönem dönem devrimcilerin karşısına böylesine sarsıcı etkileri olan sorunları dayatmaktadır.

Gelinen noktada dayatılan ve yaratılan bu fiili durumun adını koymadan, "yönelimlerimiz" yazısının ne anlama geldiğini vurgulamadan süreci ve olup biteni kavramak, anlamak mümkün değildir.

Bütün sarsıcı ve yıkıcı, yıpratıcı etkilerine rağmen ve bunları, en aza indirmeye çalışarak var olan gerçekliği, bu soğuk ve çıplak gerçeği kavramakta mutlak bir zorunluluk; soğukkanlı, sabırlı ve tartışmayı ilerletici bir çabayı benimsemekte ise sonsuz bir yarar bulunmaktadır.

Bu tartışma, hareketimizin ideolojik – teorik – politik temellerini ve hattını iyice kavramamıza, bu temeller etrafındaki birliğin korunup güçlendirilmesine ve bugüne ve yarına ilişkin politik görevlerimizin belirlenmesine ve anlaşılmasına hizmet eden bir çabaya dönüştürülmelidir.

Bu aynı zamanda, bir süredir uzaklaştığımız Devrimci Yol'a dönüş anlamına da gelecektir.

DÖNEM VE BİZ

Bir siyasal çıkış iddiasında olan bütün yazılar gibi "yönelimlerimiz" yazısı da bir durum tespiti ile ise başlamaktadır. Yazının çeşitli yerlerine serpiştirilen fikirlerin ve tezlerin üzerine yükseldiği bu durum tespitinin birkaç anahtar kavramı bulunmaktadır. Bunlardan ikisi "dönem" ve "biz"dir. "Dönem", 12 Eylül öncesi ile 12 Eylül'den sonraki süreci; "biz" ise Devrimci Hareketi ve devrimcileri anlatmaktadır.

"Yurtdışında bir dönemin kapanıyor veya kapanmış olması" tespiti ile başlayan yazı, "yeni bir devreye girildiğini" söyledikten sonra, dönem sözcüğüne

verdiği anlamı şöyle açıklamaktadır: "Dönem ve koşulların değişmesi, çok basit ve hafife alınacak bir değerlendirme değildir. Ciddi sonuçları var. Çünkü her bir dönemin kendine has ideolojik-politik değerleri vardır."

Yazıda sık sık geçen dönem sözcüğünün, "kendine has ayrı ideolojik-politik değerleri olan" zaman kesiti anlamına kullanıldığı görülmektedir.

Böyle olunca, bu zaman kesitlerinin, örneğin 12 Eylül öncesi ve sonrasının, ideolojik-politik değerlerinin birbirinden ayrı olabilmesi ve kendine has bir özellik taşıyabilmesi için bu zaman kesitleri içinde, ekonomik, toplumsal, vb. düzeylerde köklü ve büyük değişikliklerin olması, yani sürecin tüm unsurlarının ya da ana unsurlarının özünde, yapısında, içeriğinde ve karakterinde bir farklılaşmanın ortaya çıkmış olması gerekmektedir. Eğer böyle değilse, bu zaman kesitlerinin nitelikçe, öz ve karakter olarak birbirinden ayrılması ve kendilerine has, yani diğerlerinden farklı ideolojik-politik değer yaratması nasıl mümkün olacaktır?

Bir ideolojik-politik hattın kendine has olabilmesi, o ideoloji ve politikanın açıkladığı süreçlerin de, ekonomik, siyasi, toplumsal yapıların da kendine has olması, diğer süreçlerden nitelikçe farklı olması anlamına gelir. (İdeoloji ve politika konusuna ilerde tekrar değineceğiz.)

"Yönelimlerimiz" yazısının bu konuya yaklaşımı en özlü şekilde şu paragrafta ifade edilmektedir.

"Değişen gerçekliğe eski değerlerle, eski ideolojilerle, eski politikalarla yaklaşmak ciddi sorunlar yaratıyor. Artık özellikleri ortadan kalkmış bir dönemin ürünleri ile yeniyi kavramak mümkün olmuyor." (a.b.ç.)

(İdeolojinin ve politikanın eski - yeni diye ayıramayacağını, bunun yanlış bir kategorileştirme olduğunu, her iki kavramın ancak sınıfsal içerikleri itibariyle tasnif edilebileceklerini hatırlatalım.)

"Gerçekliğin değiştiğinden", "özellikleri ortadan kalkmış bir dönemden" söz edildiğine göre, ayrıma tabi tutulan dönemlerin, ekonomik, sınıfsal, toplumsal düzeyleri arasında nitelikçe, özce, karakterce farklılıkların ortaya çıktığı anlatılmak isteniyor olmalı. "Özelliği"-görüntüsü, biçimi değil - "özellği ortadan kalkmış bir dönem" tanımı yapıldığına göre, bu "özellği" nitelendiren, belirleyen ekonomik, sınıfsal ve toplumsal süreçlerde nitelikçe değişmelerin varlığından söz edilmektedir.

DEĞİŞEN NE? DEĞİŞTİREN NE?

"Yönelimlerimiz" yazısı, ideolojik-politik hattı bile değiştirecek önemde, nitelikte ve çapta gördüğü, "gerçeklikteki değişme"nin, "dönemin ortadan kalkan özelliklerinin" neler olduğunu bir türlü açıklamamaktadır.

Bir defa yazı, eski ve yeni diye ayırdığı dönemler arasında ne gibi temel - tali, nitel ve biçimsel farklar ve değişiklikler olduğunu, eskinin unsurlarının yenide niçin olmadığını, üretim ilişkilerinde, sınıf hakimiyetinde, siyasal egemenliğin muhtevasında ve üst yapıdaki diğer süreçlerde yeniyi yeni yapan, yeninin niteliğini belirleyen ne gibi değişikliklerin olduğunu bir türlü açıklamamaktadır. Buna rağmen bilimsel olarak kanıtlayamadığı bu tespitlerin üzerine "solun yeni bir

kimliğe ihtiyacı olduğu" şeklinde büyük bir iddiada bulunmaktadır.

Yazıda, "dönem değişmiştir" derken, Türkiye'deki sınıfsal, siyasal kurumsal, toplumsal yapılarıdaki değişikliklerden söz edilmekte fakat bu somutlanmadığı için değişenin ne olduğu bir türlü anlaşılamamaktadır.(XX)

"Yönelimlerimiz" yazısı, dönemde değişenin ne olduğuna cevap vermekte güçlük çekerken dönemi değiştirenin ne olduğunu da doğru bir şekilde saptayamamaktadır. Konu ile ilgili olarak yazıda şöyle denilmektedir:

"... bizlere yurt dışında bir evrenin kapanıp yeni bir evrenin açılmakta olduğunu söyleten nedenleri bilmek gerekiyor. Şimdilik (konumuzla ilgili) iki temel neden, iki temel değişim sayılabilir:

a) 12 Eylül yenilgisi

b) Almanya'da geri dönüşün başlaması"

Önceki bölümlerde tanımını yaptığımız şekliyle dönem değişikliği tespiti yaparken, dönemi değiştiren temel nedenler olarak 12 Eylül yenilgisinin ve Almanya'dan geri dönüşün gösterilmesi hem şaşırtıcıdır hem de çok anlamsızdır. Bu anlamsızlığa ve mantıksızlığa şu basit sorularla işaret yetinelim:

"İki temel neden"den, "iki temel değişim"den birisi gerçekleşmemiş olsaydı dönem değişmemiş mi olacaktı? Söz gelimi Almanya'da geri dönüş başlamasaydı o zaman dönem değişmemiş mi olacaktı?

Yenilgi, dönemi değiştiren temel neden mi? Sol hareketler yenilmemiş olsaydı 12 Eylül faşist darbesi ile birlikte başlayan süreci dönem değişikliği ile açıklamaktan vaz mı geçecektiniz? Yani yenilinmeseydi dönem değişmemiş mi olacaktı?

Oysa gerçekten de dönem değişmiş, fakat devrimci hareketler yenilmemiş olabilirlerdi...

Yukarıda yaptığımız alıntıdaki bir başka mantıksızlık şudur:

12 Eylül'den sonra yaşanan yenilgi, dönem değişikliği deyiminin anlattığı olgular açısından bakarsak, dönem değişikliğinin nedeni değildir. Bu bağlamda yenilgi sebep değil sonuçtur. Yenilgi ile anlatılan durum 12 Eylül sabahından itibaren içine girilen sürecin sonuçlarından birisidir. Bir sürecin sonuçlarından birisini o sürecin nedeni olarak görmek ve göstermek, çok yanıltıcı yargılara ulaştırır bizleri. Ayrıca sorunun böyle konulması söz konusu mantık açısından da bir çelişki taşıyor. Bugüne dek yönelimlerimiz doğrultusunda çıkan yazılarda başkaları, hep meseleleri kendileri ile, "Biz"le irdeledikleri için eleştiriliyordu. Merkezine "Biz"i koyan bir tartışmanın sağlıksızlığı anlatılıyordu. Peki bu tespit ne?.. Dönemi "bizimle açıklamak "biz"i her şeyin merkezine koyarak tartışma yapmak değil mi?

Devrimci hareket açısından henüz bir yenilgiden söz edilemeyecek bir zamanda, Kasım 1980 de, Devrimci Yol tarafından yapılan bir değerlendirmede içine girilen süreçle ilgili doğru ve bilimsel tespitler yapılıyordu. ("Yönelimlerimiz" yazısının ne demek istediğini kavrayabilmek için az önce sözünü ettiğimiz değerlendirmenin mutlaka okunmasında yarar vardır. Devrimci Yol'un 38. sayısı olarak da bilinen bu değerlendirme, 12 Eylül ile başlayan sürecin hangi düzeylerde ve ne gibi değişiklikleri gündeme getirdiğini, bu değişikliklerin

nedenlerini, muhtemel sonuçlarını ve değişiklikler karşısında devrimcilerin görevlerini somut olarak anlatmaktadır. 38. sayı okunmadan bu tartışmaların sağlıklı kavranabilmesi oldukça zordur.)

Geçerken belirtelim ki, bizim açımızdan yenilgi kelimesi ile anlatılan durum, ne 77 - 78 yıllarında, ne de hemen 12 Eylül sabahı ortaya çıkmamıştır. Devrimci hareket açısından yenilgi durumu 81 başlarından itibaren yaşanan bir olaydır. Bunun niçin böyle olduğu ayrıca ele alınması, tartışılması gereken bir konudur. Yeri geldiğince bu konuya ilişkin tartışmalar da yapılacaktır ve yapılmalıdır. Böyle bir tartışma şimdiye kadar yenilginin sağlıklı bir şekilde tartışılmamış olması nedeni ile zaten bir zorunluluktur.

Dönem ve değişiklik sözcüklerini sık sık, fakat tekabül ettiğini öne sürdüğü süreçlerdeki gerçek duruma uygun düşmeyen içeriklerde kullanan "yönelimlerimiz" yazısı, dönemi kendi ölçülerine göre hem Almanya'da hem de Türkiye'de değiştirdikten sonra şöyle demektedir:

"Bu iki temel değişken kaçınılmaz olarak birçok şeyin yeniden tanımlanmasını gerektiriyor. Bugün sol hareketler bir tanımlama krizi, bir kimlik krizi içindedirler. Dolayısıyla dönem değişikliği kendimizi yeniden tanımlama sorununu gündeme getiriyor".

Burada savunulan tezin basit bir isim değişikliğini içermediği, solun ideolojik - siyasal hattının krizinden söz edildiği ve bu nedenle "kendimizi, (yani Devrimci Yol'cuların da kendilerini) yeniden tanımlamaları gerektiği" önerisini içerdiği rahatlıkla görülmektedir. Bu tez yazının değişik yerlerinde değişik cümlelerle defalarca tekrarlanmaktadır. Alıntılarını çoğaltmaya gerek kalmadan, "yönelimlerimizin" döneme dolaşa anlattığı tezin somut anlamını ve mesajını biraz açalım:

Özetle şöyle deniliyor: *Dönem değişmiştir. Eski dönemin yani 12 Eylül öncesinin ideolojik-politik hattı o dönemin özelliklerine göre şekillenmiştir, sadece o dönemi açıklayabilir. Çünkü ideolojik-politik ve diğer değerleri kendisine göre şekillenen, belirleyen ekonomik, sınıfsal, toplumsal ve kurumsal düzeylerde köklü değişimler olmuştur. Bu nedenle eski dönemin ideolojik-politik değerleri, yeni dönemi anlamakta, açıklamakta yetersizdir. Kendimizi yeniden tanımlayıp, yeni bir siyasal kimlik edinirsek ancak o zaman döneme müdahale edebiliriz...*

"Türkiye'de tarih her on yılda bir yeniden yaşanıyor" diyen "yönelimlerimiz" yazısı özetle önümüzdeki on yıla eski on yılın ideolojik, teorik, politik, örgütsel, pratik ve manevi birikim, değer ve kazanımlarını ve doğrularını sıfırlayarak yeniden ve yepyeni bir kimlikle başlayalım diyor.

MANEVİ DEĞERLER HİÇ Mİ ÖNEMLİ DEĞİL?

"Yönelimlerimiz" yazısını okuyanların çoğu bu yazıda sık sık geçen "eski ideolojik-politik değerlerin yeni dönemde yetmediği" ifadesiyle manevi - ahlaki değerlerin kastedildiğini zannetmektedirler, yani bu yazıda kastedilenlerin 12 Eylül öncesinin o coşkulu günlerin başarıları, zaferleri ve bu zaferlerin bizlerde bıraktığı iyi ve güzel duygular, o dönemin direniş ruhu, militanlığı, mücadele azmi ve

şehitleri, devrimciler arasındaki ilişkilerin yüceliği, harekete bağlılık gibi şeyler olduğu sanılmaktadır. Böyle sanıldığı için de haklı olarak mücadelenin yükseliş dönemlerinin fedakarlığını, direnişini, mücadeleciliğini, şehitlerini anlatarak bu günkü siyasal gelişmeler ve dönemin sorunları açıklanamaz demektirler.

Evet gerçekten de böyledir... Ama bugün hiç kimse ve özellikle devrimci hareketimizin unsurları, eskinin manevi ve ahlaki değerlerine dört elle sarılarak varlığımızı sürdürüelim demiyor ki! Ya da hiçbir arkadaşımız Türkiye'deki gelişmeleri bu değerlerle açıklayalım, politikamızı bu değerlerle oluşturalım demiyor ki. Ya da "bizi bu değerler bu arada tutsun" denmiyor ki?

"Yönelimlerimiz" yazısı, olayı bu şekilde sunmakla devrimcilere ait olan moral - manevi ve ahlaki değerleri de değersizleştiriyor.

Manevi ve ahlaki düzeye ait değerlerin devrimciler arasında yok sayılması mümkün değildir. Devrimci değerlerimizin korunması demek sadece geçmiş mücadelelerimizin anılarının yaşatılması demek değildir. Sevgi, saygı, dayanışma, yardımlaşma, birbiri için ölmeye kadar varabilen fedakarlık, halka ve harekete bağlılık, yurtseverlik, bireyci olmamak, insanlara değer vermek, insanlara faydacı bir şekilde yaklaşmamak, acıyı ve mutluluğu paylaşabilmek, alçak gönüllü, samimi ve dürüst olmak, halkla ilişkilerde ve örgüt içi ilişkilerde diplomasiyi bir metot olarak kullanmamak, aksine açık olmak gibi şeyler en anlamlı şekliyle ancak devrimciler arasında yaşatılabilir.

Devrimci mücadele içerisinde oluşmuş, manevi ve ahlaki değerlerin önemini reddetmemek gerekiyor. Mücadelenin gelişim seyri içinde bu değerlerin her birisinin kendi ölçüleri içinde birer motif olarak kullanılabileceğini, hiç kimsenin özel gayretine gerek kalmadan, kitlelerin bu değerlere sahip çıkacağını ve kullanacağını yadsımak mümkün değildir. Geçmiş olan her politik akımın ve mücadelenin bu tür değerleri olacaktır. Bu değerlerin doğrudan politikanın yerine geçmediğini herkes bilir. Bu değerleri anlatarak Türkiye'deki siyasal gelişmeleri açıklamanın mümkün olmadığını, doğru olmadığını herkes bilir.

Herkes bilir ama, "yönelimlerimiz" yazısı belki de kendisinden başka hiç kimsenin Marksizm'i doğru kavramadığını varsaydığı, kendi dışındakileri hep "ilkel ve dogmatik sol" olarak gördüğü için bu gerçeği de tekeline almak ister.

"Yönelimlerimiz" yazısının garip bir mantık kurgusu var: Yazıda hayali bir tip yaratılıyor ve o tipe öyle şeyler söylettiriliyor ki, okuyan herkes bu tipin ne kadar yanlış şeyleri savunduğunu hemen anlıyor. Oysa o tipin gerçekte olup olmadığı, varsa neleri söylediği hiç ama hiç belli değil. Bu hayali tipe mal edilerek birçok önemli tartışma konusu, Önce garip, şekilsiz bir hale sokuluyor, sonra da bu hayali tipin görüşleri bir çırpıda mahkum ediliveriyor.

Söz gelimi yazıda sık sık geçen "ideolojik-politik değerler" deyiminden okuyucunun yanlış şeyler algılaması için yazarın harcadığı özel gayretin örneklerini yukarıda belirtmiştik. Böyle bir yanlış sonuca ulaşması için okuyucunun beyni bilinçli bir şekilde zorlanıyor, başkâ türlü düşünmeye mecbur bırakılıyor okuyucu. Örneğin şöyle deniliyor:

"Ya hala Türkiye açısından bir önceki dönemi açıklayan politik- ideolojik değerlere sıkı sıkıya sarılacaktır ve nihai bir geleceğin savaş günlerinin çağrısı

yapılacaktır, (ki bu dağılma ile eş anlamlıdır) ya da yurtdışında bir arada olmanın siyasal - sosyal içeriği doğru biçimde yeniden tanımlanacaktır." (abc)

Bu paragrafı okuyunca, siyasetle az - çok ilgilenen birisinin hayretler içinde kalması kadar doğal bir şey olamaz. İdeoloji ve politika sözcüklerinin içini bu kadar boşaltan, bu kavramları hiç ilişkisi olmayan durumların karşılığı olarak kullanan bir yazıya en "ilkel" sol grupta bile rastlanmaz.

Kurguya ve sonuca bakın: Türkiye açısından bir önceki dönemi açıklayan ideolojik politik değerlere, yani devrimci hareketin ideolojik-politik hattına sıkı sıkıya sarılmak nihai bir geleceğin savaş günlerinin çağrısını yapmak demekmiş... ve böyle yapılırsa dağılınırmış?...

Demek ki dağılmamak için bir önceki dönemin ideolojik-politik değerlerine ve hattına sarılmamak, yani ondan vazgeçmek gerekiyormuş?...

Bu ne büyük politik tehdittir böyle?

"Yönelimlerimiz" yazısı bir arada olmak için, yani dağılmamak için devrimcilere bir önceki dönemin ideolojik-politik hattından vazgeçme ve yeni bir kimlik edinme, kendisinin görüşlerini benimseme şartını niçin dayatıyor acaba?

Bu dayatmayı kabul etmeyenler böyle dayatmaların devrimcilere yakışmadığını söyleyenler, "dağılmayı öneriyor" demek mi, istiyor acaba yazar?

Yukarıda yaptığımız alıntıda, ideolojik-politik değerlere sıkı sıkıya sarılma eyleminin yanlış olduğu vurgulanmak isteniyor diyenler çıkabilir.

Ama cümleden "sıkı sıkıya" kelimelerini çıkarırsanız tezin özünde değişen hiçbir şey olmadığı görülecektir.

"Dağılma ile eş anlamlı" olan, dolayısıyla yanlış olan 12 Eylül öncesinin ideolojik-politik değerleri midir, yoksa bunlara bugün için de geçerli gözüyle bakmak, yani sarılmak mıdır? (Bu sarılma eylemini, sıkı sıkıya veya gevşekçe yapmanın hiçbir fark yaratmadığı açıktır.)

Bir ideolojik-politik hat doğru ise ona sarılmak, üstelik sıkı sıkıya sarılmak neden ve niçin yanlıştır?

"Yönelimler" yazısı niçin asıl düşüncesini açıklamıyor da böyle dolambaçlı yollardan bir önceki dönemin ideolojik-politik hattının yanlışlığını, yanlış bir kimlik taşıdığımızı ima etmeye çalışıyor?

Neresinden bakılırsa bakılsın, "yönelimlerimiz" yazısının yazılış nedeni olan ve en önemli tezlerini içeren yukardaki alıntı, - ki bu alıntıda öne sürülen fikirler aynı zamanda yeni bir siyasal oluşumun, bir kopuşun temel tezlerinin bir özetidir- son derece yanlış, mantıksız, her şeyi birbirine karıştıran bir teori harikasıdır. Bu harika teorinin, bu en modern ve aynı zamanda ekonomist ve de dogmatik olmayan teorinin mesajı açıktır: Bir önceki dönemin ideolojik-politik hattı ve kimliği bu gün için, yeni dönem için yeterli ve geçerli değildir. Bu nedenle bize yeni bir kimlik lazımdır...

Bu İddiayı kanıtlama görevinin yine iddia sahiplerine ait olduğunu hatırlatarak konumuza devam edelim.

İDEOLOJİ VE POLİTİKA NE DEMEKTİR?

Yazıda sıkça geçen ideoloji - politika, değer gibi kavramlar neyi anlatmaktadır? Bunların gelişigüzel ya da laf olsun diye kullanılmadığı açıktır. Ancak yazıda öyle bir sonuç ve kurgu yapılmaktadır ki, okuyucu ideoloji ve politika kavramlarının içeriğini birer manevi değer olarak görmek ve anlamak zorunda bırakılmaktadır.

Oysa, ideoloji ve politika kavramları manevi düzeye ilişkin kavramlar değildir. Her iki kelimenin arkasına birer değer kelimesi ekleyince bunların anlamının değiştiğini sananlar ciddi bir aldanış içindedirler. Şimdi okuyucunun sabrına sığınarak bilinen gerçekleri bir kez daha tekrarlayalım: İdeoloji, “belli bir kavramlar, yargılar, kuramlar bütünü”, "belli bir düşünce sistemi", "dünyaya doğaya, ve topluma belli bir perspektifle bakış" demektir. İdeoloji şu şekilde de tanımlanabilir:

Toplumun maddi ilişkileri tarafından, özellikle üretim ilişkileri tarafından koşullanan, belli sınıfsal çıkarları dile getiren ve insanın düşüncesini, duygularını, eylemlerini, davranışlarını etkileyip kendi doğrultusunda görüşler ve değer yargıları yaratmaya ve davranış ölçüleri, kuralları koymaya yönelik felsefi, politik, sanatsal, dinsel vb. toplumsal fikirler sistemidir. İdeolojinin sınıfsal karakter taşıdığını, işçi sınıfı ideolojisinin, diğer tüm ideolojilerden farklı olarak bilimsel temellere dayandığını, pratiğin, devrimci eylemin yol göstericisi olduğunu hepimiz biliriz.

"Yönelimlerimiz" yazısında kullanılan ideoloji kelimesinin yerine yukarıdaki tanımı koyarak okursak ne göreceğiz?

"Değişen gerçekliğe eski ideolojilerle yaklaşmak ciddi sorunlar yaratıyor".

"Ya, hala bir önceki dönemi açıklayan ideolojik değerlere sıkı sıkıya sarılmaktır..."

"... Bir döneme göre oluşmuş ideolojik şekillenmeler, kaçınılmaz olarak kendilerinin yeni karşısındaki yetersizliklerini kapatma, yeniye uyma arayışına gireceklerdir..." derken yazar, neyi anlatmaktadır? Şunu: Türkiye toplumunun 12 Eylül öncesindeki verili maddi ilişkiler bütünü tarafından koşullanan ve emekçi sınıfların çıkarlarını dile getiren, insanların, toplulukların, sınıf ve zümrelerin düşüncelerini, davranışlarını, duygularını etkileyip kendi doğrultusunda görüşler ve değer yargıları yaratmaya, davranış ölçüleri ve kuralları koymaya yönelik devrimci hareketin, ideolojisi, kuramsal, teorik, politik, felsefi, sanatsal ve benzeri toplumsal fikir sistemi yetersiz ve eksiktir, içinde yaşadığımız dönemi açıklamamaktadır!..

Evet, anlatılmak istenilen işte budur.

Politika kavramını da açarak konumuza devam edelim:

Bilindiği gibi politika en özlü şekliyle, devlet işlerine, devlet yönetimine ve devlet faaliyetlerinin biçim, görev ve içeriğinin belirlenmesine müdahale etmek, etkide bulunmak, karışmak demektir. Sınıflı toplumlarda politika, sınıf ve bunların parti ve çeşitli örgütlerinin sınıfsal çıkarlarını devlet çerçevesi içinde ve devlet yardımıyla gerek diğer sınıf ve zümrelere gerek topluma ve gerekse de diğer devletlere kabul ettirmek için verdikleri mücadeleyi anlatır.

(İşçi sınıfı ve burjuvazi arasında, politik, ideolojik ve ekonomik olmak üzere

tasnif edilen üç ana mücadele alanı olduğunu, bunların bir bütün olduğunu, fakat bunlardan politik mücadelenin belirleyici olduğunu yine hepimiz biliriz.)

"Yönelimlerimiz" yazısında yer alan, *"eski döneme göre oluşmuş politik değerlerin yetersizliği", "değişen gerçekliğe eski politikalarla yaklaşmak", "bir döneme göre oluşmuş siyasal yapıların içinde yaşadığımız dönem açısından yeterli olmadıkları"* gibi oldukça büyük iddiaları içeren bu cümlelerdeki tezler, politika kavramının yukarıdaki doğru tanımını açısından ne anlam ifade etmektedir? Bu sorunun cevabını "Yönelimlerimiz" mantığının şöyle cevaplandığı anlaşılıyor:

1980 öncesi dönemde Devrimci Hareketin siyasal kimliğini belirleyen temel tespitlerinin yeni dönem açısından geçerliliği kalmamıştır. Başka bir deyişle, Devrimci Yol'un Türkiye'nin ekonomik - toplumsal - siyasal yapısının ve oluşumunun somut analizinden hareketle belirlediği sınıflar mücadelesine ve onun temel biçimi olan politik mücadeleye - siyasal iktidar mücadelesine - ilişkin temel yaklaşımını ifade eden siyasal stratejisi ve bu stratejinin özü, biçimlenişi, bu stratejinin birer unsuru olan siyasal taktikleri ve diğer unsurlarıyla birlikte bütün bunların bileşkesi olan siyasal kimliği bu dönem için yeterli değildir. Yeni dönem eski politik perspektiflerle, eski kimlikle açıklanamaz. Bu kimlik terkedilmelidir. Bu nedenle bugün yeni bir kimliğe ihtiyaç vardır.

Evet, "Yönelimlerimiz" mantığının en önemli mesajı budur.

Bazılarının yöneldiği yeni siyasal çizginin, aradıkları yeni siyasal kimliğin ana kalkış noktası budur. Her şey, bu tez üzerine temellendirilmeye çalışılmaktadır.

DEVİRİMCİ HAREKETİN İDEOLOJİK - POLİTİK HATTI DÖNEMSEL VE GEÇİCİ DEĞİLDİR

Yukarıdaki iddialar ve mesajlar karşısında söylenecek çok şey vardır. Devrimci hareketimizin ideolojik-politik hattının ve bu hattın dayandığı teorik temellerin sadece 12 Eylül öncesi dönem için yeterli ve geçerli olduğu, devrimci ideolojinin ve bunun yol göstericiliğinde geliştirilen politikaların eski dönemin Özelliklerine göre şekillenen geçici şeyler olduğu, dönemsel ve konjonktürel olduğu şeklindeki tezlere karşı gerçekten de söylenecek çok şey bulunmaktadır. Ancak, biz bu yazımızın çerçevesi ve amaçları ile kendimizi sınırlayarak şimdilik bazı genel doğruları hatırlatmakla yetinelim. (Hem "yönelimlerimiz" yazısındaki yanlışlıklara karşı bu bölüme kadar söylediklerimizin, hem de aşağıda yapacağımız genel belirlemenin ayrıntılı bir şekilde açılıma kavuşturulmak ve geliştirilmek zorunda olduğunu ve bunun mutlaka yapılacağını vurgulayalım.)

Kısaca özetlersek:

Ülkemizin verili iktisadi, siyasal ve toplumsal koşullarında, işçi, sınıfının ve tüm emekçilerin çıkarlarını dile getiren, insanların düşüncelerini, davranışlarını etkileyip kendi doğrultusunda değer yargıları ve görüşleri yaratan, yine bu doğrultuda toplumsal gelişmeye ve sınıf mücadelesine ilişkin temel konularda teorik - kuramsal belirleme ve çözümlenmeler yapan ve bunları kurumlaştırmaya çalışan bir toplumsal fikirler sistemi ve bütünü olan devrimci hareketimizin ideolojisi ve teorik temelleri doğrudur, ve sadece "eski" dönem için değil bugün

için de geçerlidir. Bu tespitlerin yapıldığı verili koşullar nitelik olarak değişmediği sürece bugün ve yarın için de geçerli olacaktır.

Yine ülkemizin verili iktisadi, siyasi ve toplumsal koşullarında, işçi sınıfının ve ezilen halkların çıkarları doğrultusunda, devlet işlerine, devletin biçim, görev ve içeriğinin belirlenmesine müdahale edip etkide bulunan, yine emekçi yığınlarının kurtuluşu için iktidarı ele geçirip devleti değiştirmek, yeni bir yaşam tarzı kurmak amacıyla mücadele eden ve bu mücadelenin stratejik, taktik adım ve evreleriyle temel ve tali görevlerini ana batlarıyla, temel çerçevesi ile belirleyen ve daha bir dizi konu ve sorunla ilgili tavır belirleyebilen ve bütün bunlara uygun düşen bir eylem çizgisi izleyen Devrimci Hareketin politik hattı doğrudur ve sadece 12 Eylül öncesine has değil, bugün için de geçerlidir.

Devrimci Hareketimiz, bilimsel dünya görüşünün, Marksizm - Leninizm'in ülkemiz somutuna doğru biçimde uyarlanmasını içeren bir ideolojik - teorik çerçeveye sahip olduğu için, ve bu nedenle de ekonomist, revizyonist, reformist ve dogmatik olmayan bir sosyalizm anlayışını, benimsendiği - savunduğu için Türkiye Devrimi'nin ana sorunlarına, ana konularına ve ana görevlerine doğru teorik çözümler getirmiş ve bu çözümleri güncel gelişmelerle bütünleştirerek doğru politik önermelerde ve tavır alışlarda bulunmuştur.

Başka bir ifadeyle; devrimci bir ideolojik sistematığe sahip olan, ülkemiz sorunlarına ve bunların çözüm yollarına doğru ve bilimsel teorik çözümler getiren ve bunları uygulanabilir, gerçekleştirilebilir politik çizgi haline yükselten Devrimci Hareket'in ideolojik - teorik ve politik çerçevesi, temelleri, dönemsel, konjonktürel, geçici değil uzun vadeli; 12 Eylül öncesine has değil, bu günler için de geçerlidir. (81 koşullarında ve daha sonraları bu sistematığın ülkemizin politik hayatında etkili olmaması ve gelişmelere müdahale edememesi bu gerçekleri hiçbir zaman geçersiz kılmaz ve değiştirmez. Bu durumun nedenleri ve diğer sorunları ayrıca ele alınıp tartışılacak önemde ve değerdedir.)

Kuşkusuz, Devrimci Hareket'imizin hem ideolojik - teorik sistematığinin, hem de politik hattının bir takım unsurları 12 Eylül öncesinin güncel ya da dönemsel gelişmelerine cevap veren mahiyetteydi. Bu tür güncel ve geçici gelişmelerin, değişmelerin kendileri ortadan kalkınca bu gelişmeleri tanımlamak için getirilen ideolojik yaklaşımlarla, bu gelişmeye müdahale için alınan politik tavırlar da kendiliğinden ortadan kalkacaktır, kalkmıştır. Söz gelimi, Ecevit Hükümeti dönemindeki sivil sıkıyönetim uygulamalarına karşı yapılan ajitasyon ve propagandanın (ideolojik söylemin) ve izlenen eylem çizgisinin (politikanın) bugün aynen tekrarlanması söz konusu olamaz.

Ülkemiz koşullarının bilimsel ve somut analizine dayanarak politika geliştiren Devrimci Yol'un ideolojik-politik hattı, Ecevit olayını, oligarşinin reformist tercihlerinden birisi ve başlıcası olarak görmüştür. 12 Eylül öncesinde CHP'de, şimdilerde ise SODEP ve DSP'de, değişik şekillerde ifadesini bulan bu reformist tercihle ilgili Devrimci Hareketin temel teorik çözümleri ve bu analizlerin üzerine oturduğu politik bu tutumu vardır. Türkiye'de siyasal, sınıfsal ve toplumsal planda köklü değişiklikler olmadığı sürece, yani tekellerin burjuvazinin sınıfsal ve siyasal egemenliği devam ettiği sürece bu analizde ve politik tutumda

esasta bir değişiklik olmaz. Fakat, bu reformist tercihin çeşitli zamanlardaki, (hükümette ya da muhalefette,) politikalarına karşı bizlerin de politikalarında değişmeler olur.

Düşüncemizi, faşizme karşı mücadele sorunu açısından da örnekleyip açıklayabiliriz:

Devrimci Hareketimiz, Türkiye'deki biçimlenişi klasik modellerinden farklı olan faşizme karşı mücadeleyi bir devrim sorunu olarak tespit eder. Ülkemizin bilinen iktisadi, siyasal, toplumsal, kurumsal vb. yapısal özellikleri nedeni ile faşizm ancak devrimle, devletin yıkılması ile alt edilebilir. Bu tespit, faşizme karşı mücadelenin, bizim ülkemiz açısından aynı zamanda demokrasi mücadelesi anlamına geldiğini anlatır. (XXX)

Ancak kapitalizmin çarpık gelişimi ve toplumun oturmamışlığı nedenleri ile sınıf mücadelesinin inişli - çıkışlı bir seyir izlediği bizim gibi ülkelerde, somut olarak bizim ülkemizde, bu inişli - çıkışlı seyre denk düşen bir şekilde politik mücadele görevlerinde de zaman zaman bir takım derişmeler olur. Temel hedef, temel görev, değişmemekle birlikte, bazı görevler öne çıkar, bazıları ikinci planda kalır. Bu faşizme karşı mücadele görevleri açısından da böyledir. Yukarıda özetlediğimiz,- kuşkusuz eksik özetlemiş olabiliriz - devrimci hareketin faşizmle ilgili teorik ve siyasal çözümlerinde ana doğrultu, hedef ve görev değişmemekle birlikte, örneğin 75'lerden sonra yaşanan sürecin büyük bir bölümünde sivil faşistlerin saldırılarına karşı mücadele görevleri daha bir ön planda olmuştur. Sivil faşistlerin saldırılarına karşı mücadele görevlerinin, bu mücadelenin ideolojik ve politik unsurlarının öne çıkmış olmasından hareket edilerek, "Devrimci Yol'un faşizme karşı mücadele anlayışı sadece MHP'lilere karşı mücadele ile sınırlıydı, devleti ve devrimi hedeflemiyordu," gibi bir iddiada bulunabilir mi?

Bu iddiada bulunanlar, devrimci hareketin antifaşist mücadele perspektifinin sadece MHP'ye karşı mücadeleden ibaret olduğunu zannederek Devrimci Yol'un faşizm analizlerinin ve sürdürdüğü politik mücadelenin dönemsel ve konjonktürel olduğunu, sadece 12 Eylül öncesine has olduğunu, bugün ise yetersiz olduğunu söylemekte ve savunmaktadırlar. Oysa Devrimci Yol'un 38. sayısında 12 Eylül askeri faşist darbesi ile birlikte faşizme karşı mücadele görevlerinde, yani politik mücadele görevlerimizde değişmeler meydana geldiği anlatılıyor ve bunun nedenleri somut olarak sıralanıyordu. Ecevit Hükümeti döneminde, 78'in son ayında ilan edilen sıkı yönetimle birlikte başlayan süreçte de bir değişmeden söz edildiği ve hareketin bu değişmeye uygun düşen politikalar geliştirdiği hatırlanır. Kaldı ki Devrimci Yol gerek Maraş katliamı sonrası yaptığı tespitlerde, gerek sivil faşist hareket ya da gerekse hükümetlere ilişkin güncel değerlendirmelerinde görevlerin ikili yanından bahsetmiş, iktidar mücadelesini, devlete karşı mücadeleyi, günlük görevlerle beraber - ısrarla - ele almaya çalışmış, vurgulamıştır. (XXXX)

Örnekler çoğaltılabilir. Ancak buna gerek kalmadan sorunu şöyle özetleyebiliriz.

"Yönelimlerimiz" yazısı devrimci hareketin ideolojik-politik şekillenmesinin

eskiye göre oluştuğunu, bu dönem için yeterli olmadığını iddia etmektedir.

Oysa devrimci hareketin ideolojik-politik - teorik temelleri ve şekillenmesi dönemsel ve konjonktürel değildir. Bu hat, bu temel, ülkemizin ekonomik, siyasal, toplumsal ve kurumsal yapısında köklü ve nitel değişiklikler yaşanıncaya kadar; yani Türkiye'de mevcut sistemin yapısında ve bu yapının üzerinde - etrafında gelişen sürecin karakterinde köklü değişimler gerçekleşinceye kadar geçerliliğini koruyacak bir önem taşımaktadır. Demokratik Devrim sürecini zorunlu kılan maddi koşullar, üretim ilişkilerinin haldeki durumu, Emperyalizme bağımlılık, siyasal yapının karakteri, devlet - toplum ilişkilerinin bugünkü içeriği ve biçimlenişi sınıfsal muhteva ve siyasal öz olarak aynen sürdüğü sürece devrimcilerin kısa ve uzun vadeli programlarında ve bu programın asli unsur ve görevlerinde herhangi bir değişme olamaz.

İşte Devrimci Hareketin ideolojik-politik hattının dönemsel olmadığını kanıtlayan gerçekler - olgular bunlardır. Kuşkusuz şöyle bir gelişme olursa, Devrimci Hareketin ideolojik-politik - teorik hattının kısa vadeli gelişmeleri açıklayan unsurları otomatikman gündemden kalkar. Şöyle ki:

Eğer, burjuvazinin değişik siyasal tercihlerini temsil eden herhangi bir güç, (radikal bir cunta, Demirel – DYP, Ecevit ya da SODP, ya da ANAP, vb.) kapitalist üretim ilişkilerinin niteliğini ve mülkiyet ilişkilerini değiştirmeden, ekonomik yapıda herhangi bir değişiklik yapmadan, Emperyalizmle bağları koparır, rejimin siyasal ve kurumsal yapısında halklara her alanda en geniş özgürlüğü tanıyan köklü değişiklikler yapar, Kürt Ulusu'na ayrılma hakkı tanır, toprak sorununu çözer ve kırsal alandaki prekapitalist ilişkileri tamamen tasfiye eder, devlet kurum ve organlarını tamamen demokratikleştirirse, yani tam bir burjuva demokrasisini kurarlarsa o zaman, devrimci hareketin ideolojik-politik hattının Demokratik Halk Devrimine tekabül eden teorik, politik vb. unsurları gündemden kalkar, yerine doğrudan Sosyalist Devrimi hedefleyen unsurlar geçer ve bu devrimin görevleri öne çıkar.

Süreç böyle değişirse o zaman "Devrimciler Ne İçin Savaşıyor" broşüründeki tespit - önerme ve görevlerin büyük bir bölümü ortadan kalkar. (Yukarıda saydığımız güçlerin, sol cuntadan Demirel'e Ecevit'e kadar bu söylenenleri yapamayacakları bilinir. Bu konuya ilişkin bir tartışma genel hatlarıyla da olsa Demokrat Türkiye sütunlarında yapılmıştır.)

Şimdi, eski döneme göre oluştuğu, şekillendiği iddia edilen ideolojik-politik hattın ve bunun teorik tespitlerinin neleri kapsadığını, hangi unsurları içerdiğini görelim:

Emperyalizme bağımlılık, kapitalizmin yukardan aşağıya ve çarpık geliştirilmesi, yeni sömürgecilik tahlili, egemen sınıf ittifakının ekonomik temellerinin zayıflığı ve bu ittifakın siyasi ifadesi olan Oligarşi'nin, rejimin devamı için sürekli zora ve şiddete başvurması, devlet analizi, faşizm tahlili "sömürge tipi faşizm esprisi", faşizmin devlet içinde kurumlaşmış olması ve yukarıdan aşağıya hakim kılınmaya çalışılması, anti - faşist mücadele anlayışı, demokratik devrimin tamamlanmamış, burjuva demokrasisinin yaşanmamış ve hala da yaşanmıyor olması, Demokratik Devrimi de içeren ve esas olarak sosyalist bir siyasal,

toplumsal sistemi, yepyeni bir yaşam tarzını hedefleyen kesintisiz devrim perspektifi, devrim stratejisi, uzun süreli bir direniş mücadelesi, halk savaşı, bu savaşın evreleri, şehir - kır bağlantısı, kitlelerin ülke yönetimine aktif - doğrudan katılımı ve bunun şimdiden devrimci çalışmanın örgütlenmesinde ve ilişkilerde yaşatılması, kurumlaştırılması, devrimin kitlelerin eseri olacağı, kitlelerin devrimden önceki mücadele içerisinde yönetim deneyi kazanmalarının sağlanması, direniş komiteleri, halkın mücadelesinin ve örgütlülüğünün üzerine yükselen direniş cephesi, şimdiden alternatif halk iktidar organlarının nüvelerinin oluşturulması, kurumlaştırılması, sosyalist demokrasi anlayışı, sosyalizm anlayışı, demokrasi yaklaşımı, barışçıl geçişin olanaksızlığı, ülkemizin sürüklendiği krizden ancak devrimci bir çıkışla kurtulunabileceği, silahlı mücadele esprisi, var olan devletin tüm kurum ve mekanizmaları ile birlikte yıkılıp yerine halk kitlelerinin özgür iradeleri ile oluşturacakları bir idare şeklinin kurulması, bağımsızlık mücadelesi; siyasal, toplumsal ve ulusal kurtuluş mücadelesinin beraberliği, Kürt Ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, toplumumuzun dini, ahlaki değerlerine saygı duyma, emperyalist güçlerin müdahalesi ile burjuvazinin ve devletin çağdışı - ilkel yaklaşımının köreltiği, 1 dumura uğrattığı, halkın kültürel ve toplumsal, tarihsel değer ve zenginliklerine sahip çıkma, bunların gelişimi için mücadele etme, insanlar arasındaki ilişkilerde her türden köleliği yaratan unsurlara karşı olma, ülke topraklarının, yet altı ve yer üstü zengini il iki er imiz in tamamen halka ait olması, işçi sınıfının devrimdeki rolü, modern revizyonizme, reformizme, ekonomizme, dogmatizme karşı mücadele, SBKP, ÇKP - AEP Avrupa Komünizmi anlayışlarına karşı doğru bir Marksizm yorumu, kadro ve kitle örgütlenmeleri yaklaşımı, devrimin başarısı için öncü - savaşı bir partinin gerekliliği ve zorunluluğu...

İşte Devrimci Hareketin ideolojik-politik hattının bazı unsurları ve bunların teorik, bilimsel dayanakları ve bunların hayata geçirilmesine hizmet edecek araçlar; en genişinden en darına, en açığından en gizlisine, en gevşeginden en sıkısına kadar çok çeşitli örgütlenmeler; donuk, katı örgütsel ilişkiler ve örgüt kalıpları yerine, hayatın içinde yaşayan ve mücadelenin sorunlarının çözümüne hizmet eden, canlı ilişkiler ve bu ilişkilerin örgütlenmesi, hayatı ve mücadeleyi önceden hazırlanmış kalıplara, şemalara uydurma yerine, hayatın canlılığına ve karmaşıklılığına uygun bir çalışma ve ilişki tarzı... (XXXXXX)

Yukarda sıraladığımız noktaların hangisinin nerede, nasıl ve hangi sebeple yetmediği, yetmiyorsa bunların yerine hangi ideolojik-politik hattın ve teorik tespitlerin konulacağı sorularına, "Yönelimlerimiz" yazısının mantığı ve sistematığı açıkça cevap vermek zorundadır.

Devrimci Hareketin ideolojik - teorik - politik hattının eksik tarafları, boşlukları, yok mudur? Kuşkusuz vardır ve olacaktır. Çünkü Devrimci Yol, bitmiş, tamamlanmış, her şeye cevap veren bir olgu değildir, olamamıştır, olmamalıdır da. Devrimci Yol, donmuş ya da dondurulmuş ideolojik-politik hatta değil, yaşayan, gelişen, canlı bir sistematığe sahiptir. Devrimci Yol sistematığinin eksikliklerini, ancak ve ancak O'nun temellerinin doğru olduğuna inananlar tamamlayabilir. Devrimci Hareketin ideolojik-politik hattının eski döneme has olduğunu savunanlar O'nun eksikliklerini tamamlayamaz.

Devrimci Yol; mantığı ile, yöntemiyle, teorik analizleri, siyasal çözümlenmeleri, hayata ve pratiğe yaklaşımıyla, dünyaya, ülkemize bakışı ile, insana verdiği değerle, politik tespitleriyle, canlılığı, militanlığı, mücadeleciliği ile, halka yaklaşımı, halka bağlılığı ile, devrim anlayışı, çalışma tarzı, örgütlenme perspektifi ile, kısaca, yukarıda saydığımız unsurları ile bir bütündür. Devrimci Yol parça parça, bu unsurlar birbirlerinden kopartılarak ele alınamaz.

Evet, Devrimci Yol her şeyi ile bir bütündür.

"Devrimci Yol'dan bugün neyi almak gerekir?" diye bir soru sorup, sonra da "Devrimci Yol'un mantığını almak gerekir." Ya da "ruhunu almak gerekir," veya "yöntemini almak gerekir" diye cevap verenlerin yaptıkları asıl yanlışlık, soruyu bu şekilde sarmalarıdır. Çünkü, Devrimci Yol, herkesin, içinden parça parça bir şeyler alabileceği, derme çatma, şekilsiz, garip, unsurları arasında iç bütünlüğü olmayan bir hareket, bir ideolojik-politik çizgi değildir. Devrimci Yol, tesadüflerin ortaya çıkardığı, tarih sahnesine bir rastlantı olarak çıkan bir hareket değildir. Devrimci Yol, 5-10 yıl önce yaşanmış bir güzel hatıra, duvarlarımıza astığımız antika değeri olan bir resim ya da bir miting fotoğrafı değildir.

Devrimci Yol aynı zamanda bir amentü de değildir. Kalıp gibi, şema gibi her olayın, her gelişmenin üzerine oturtulan bir şablon değildir. Devrimci Yol'un ideolojik-politik hattı, gerçek hayattaki değişmelere karşı dondurulamaz; bu değişimleri görmezlikten gelerek noktasına, virgülüne kadar aynen tekrar edilecek bir ideoloji değildir.

Her iki ele alış tarzı da özünde birer sapmayı ifade eder.

Devrimci Hareketin ideolojik-politik tespitleri ile bu gün ülkemizdeki gelişmeleri açıklayabilmek, bu gelişmelere karşı politika önerebilmek ve araçları da yaratılmak suretiyle ve şartıyla bu politikayı eyleme dönüştürebilmek, dolayısıyla sınıf mücadelesine müdahale edebilmek mümkündür.

1982'den 84 Haziranına kadar ki iç tartışma notlarında ve bugüne kadar yapılmış çeşitli tartışmalarda 12 Eylül öncesinin dönemsel ve konjonktürel olduğunu ve o dönemin sol gruplarının (ve bu arada Devrimci Yol'un) ideolojik-politik hattının da o döneme has olduğunu, bu dönem için yeterli olmadığını söyleyen bazı arkadaşlar bugün garip bir savunma psikozuna girerek önceki söylediklerinden farklı şeyler söylemekte ve savunmaktadır.

Başta Demokrat Türkiye olmak üzere çeşitli yayınlarda ve tartışma toplantılarında -bunlar bugün yazılı haldedir- ve son olarak Devrimci İşçi'nin Şubat sayısında savunulanlarla bugün söylenenler arasındaki farklılık herkes tarafından açıkça görülebilmek durumundadır.

Devrimci Hareketin ideolojik-politik hattının eski döneme has olduğunu savundukları ve böyle düşündükleri için de, *"Demirel'le cunta arasında köklü yönetim anlayışı farklılığı vardır"* diyenlerin; cuntanın, devletin sınıfsal muhteva ve siyasal özüne, ANAP olayına ve daha bir çok olguya yeni bir ideolojik - teorik çerçeveden yaklaşanların bugün,-84 Haziranında- *"Devrimci Yol'un ideolojik-politik hattı doğrudur, onun temelleri doğrudur, biz Devrimci Yol'u inkar etmiyoruz,"* demeleri oldukça garip bir durumdur. Bunun basit bir politik manevra olduğu siyasetle uğraşan herkes tarafından anlaşılabilir bir şeydir. Çünkü, bir

yandan, Devrimci Yol'un ideolojik-politik hattı ve teorik temelleri doğrudur" demek, bir yandan da, bu hattın temel ideolojik - teorik tespitleri ile bağdaşmayan tespitler yapmak hiç bir biçimde inandırıcı olamaz. Örneğin; ANAP - cunta ilişkisinin "ikili iktidar" kavramı ile açıklanması ile, 46 Ruhunun, Demirel ve DYP'nin burjuva demokrasisini savunduğunun ileri sürülmesi ile, TC tarihinin (ve özellikle son 30 yılın) "elitistler-milli iradeciler çatışması" şeklinde açıklanması ile, Devrimci Yol'un devlet, yeni- sömürgecilik, sömürge tipi faşizm tespit ve tahlillerinin ne gibi bir bağlantısı vardır? Örnekler çoğaltılabilir. Bir yandan bu tespitleri yapıp bir yandan da Devrimci Yol'un ideolojik-politik hattını biz de savunuyoruz demek, insanları biraz cahil yerine koymak olmuyor mu? Veya hiç kimsenin bir şey bilmediğini, olup biteni anlamadığını zannetmek olmuyor mu? Devrimci Yol'un devlet, toplum ve siyasal düzeye ilişkin teorik çözümlerinin doğru olduğunu söyleyen ve bu analizlerden hareket ederek bugünkü siyasal gelişmeleri açıklayanlara ve bu siyasal gelişmeler karşısında devrimci bir hareketin politik görevlerinin ne olması gerektiğini söyleyenlere "aceleciler" suçlaması yapanlar ve bu suretle tartışmanın özünü, ideolojik-politik boyutunu gizlemeye, karartmaya çalışanlar, Devrimci Hareketin olumlu tartışma geleneğini de terk ettiklerinin farkında değiller mi?

Türkiye'nin bugünkü koşullarında Devrimcilerin sınıf mücadelesine etkili bir şekilde müdahale edememeleri, faaliyetlerimizin mevzi, yerel ve e cılız olması, ya da Devrimci Yol taraftar ve militanlarının bugün merkezi - bütünlüklü bir politik faaliyet içine girememeleri, somut gelişmelere karşı bugünün devrimci siyasal görevlerini hayata geçirememeleri, dönemin gereklerini ve görevlerini karşılamada yetersiz kalmaları, kitle bağlarının zayıf olması gibi gerçekler, hiç bir zaman Devrimci Hareketin ideolojik-politik hattının ve teorik çözümlerinin yetersiz olduğu, yanlış ve eski döneme has olduğu anlamına gelmez. (Bu gerçekleri devrimcilerin ülkede etkili bir politik varlık olamamalarını, Devrimci Yol'un ideolojik-politik hattının yetersiz ve eski döneme göre oluşmuş olduğu iddiasına kanıt olarak kullanmaya çalışanların niyeti ve amacı ne acaba?)

Devrimci Yol'un 81 başlarından sonra, karşı karşıya kaldığı sorunlar, en başta merkezi önderliğin işlemez duruma getirilmesi, büyük ve etkili darbelerin alınması ve bunun yarattığı bir dizi sorun, O'nun doğru olan ideolojik-politik hattının hayata geçirilmesini engelleyen önemli faktörler olmuştur. 12 Eylül askeri - faşist darbesi ile birlikte, Oligarşinin ordu aracılığıyla siyasal ve toplumsal planda elde ettiği inisiyatifin ve üstünlüğün kısa sürede halkın lehine değişebileceği beklentisine ancak hayalperestler sahip olabilirdi. 82 - 83 yıllarında, Devrimci Yol'un 79 - 80'deki gücüne ve konumuna erişeceği hayaliyle yaşayanlar bunun gerçekleşmemesi karşısında derin bir bunalıma düşerek öfkeyle ve tepkiyle hareketimizin ideolojik - teorik, politik, örgütsel ve manevi değerlerinden uzaklaşmaya başladılar, bunlardan şüphe etmeye başladılar. Bu bunalım ve şüphe onları bir uçtan bir uca fırlatacak kadar etkili ve yıkıcı oldu. Oysa aceleci ve hayalci olmayan, gerçek hayattaki olguları görebilen, gelişmeleri ve ortaya çıkan yeni durumları bilimsel bir yöntemle değerlendirebilen, somut koşulları dikkate alan, kısacası pusulayı şaşırmayan bir Devrimci Yol'cu egemen sınıfların ülkede,

81 baharından itibaren -benzetme yerindeyse- tek kale futbol maçı oynadığını, oyuncu yönünden, taktik yönünden, saha, seyirci ve hakem yönünden - geçici de olsa - çok sayıda üstünlüğe sahip olduğunu, rakip takımın ise bir dizi sebeple kendi kalesini bile koruyamayacak hale geldiğini görür, anlar ve maçın bu şekilde kazanılamayacağını, maçın devresine, ancak, bir anda sahadan çekiliveren ve seyirci konumuna düşürülen kitlelerin sahaya inmesini amaçlayan sabırlı, yorucu, uzun vadeli, çok yönlü bir çaba, hazırlık ve örgütlenme ile ve seyircilerle birlikte girilebileceğini bilir, görür ve ona göre davranırdı. Devrimci Yol hiçbir zaman koşulları hesaba katmayan, kitlelerin ve devrimci unsurların ruh halini, eğilimini dikkate almayan bir mücadele ve örgütlenme anlayışını, gerçek hayatla, sınıf mücadelesinin ve siyasal çatışmanın düzeyi ile bağdaşmayan müdahale metotlarını benimsememiştir.

Oysa, itiraf etmek gerekir ki bizler son 3 yılda doğru perspektiften uzaklaşıp pusulayı şaşırınca bugünlere geldik. Atılan adımlar (ve kurulan hayaller) ülkedeki somut duruma uymayınca, eksikliği ve yanlışlığı kendi ürettiğimiz politikalarda, ve yanlış dönem tespitlerimizde aramak yerine hareketin ideolojik-politik hattında aradık. Bu hattın yetersiz olduğuna kadar varan değerlendirmeler gündeme geldi. Benzetme yerindeyse, kışın Akdeniz'in soğuk sularında yüzmeye kalkışanlar bir dakika bile suda duramayacaklarını anlayınca, bu kez yaz mevsiminde bile denize girilemeyeceğinin "bilimsel" izahlarını aramaya koyuldular. (Bu arayış nereye kadar sürer bilinmez,..)

Hareketin militanlarına, Devrimci Yol'da olmayan bir örgütçülük mantığını, mücadelenin düzeyi ile ilişkisi olmayan katı, donmuş, şematik ve dogmatik bir örgütlülüğü dayatanların, şimdilerde örgütün lanetli bir şey olduğunu savunmaya başlaması ve bu "yeni" teorinin pratikte örgütsüzlüğü ve dağınıklığı teşvik eden sonuçlar yaratması, ne ile ve nasıl açıklanacaktır?

Hayatla, halk güçlerinin mücadelesinin düzeyi ve durumu ile bağı olmayan, 81 Türkiye'sinin objektif koşulları ile ve solun durumu ile uygun düşmeyen bir cephe anlayışını FKBDC örneğiyle en uç noktasına götüren bizler, bugün, hem FKBDC içindeki gruplarla hem de diğer sol hareketlerle hiç bir şey yapılamayacağına "ilkel Türkiye solu ile hiçbir yere varılamayacağını" savunmaya başladık.

Demokrasi ve Sosyalizm konusunu -sanki bunlar Devrimci Yol'da yokmuş gibi- yeniden keşfettiğini sanan, diğer gruplara demokrasi dersi veren bizlerin demokrasiyi ve sosyalist ilişkileri hareketimizin içinde bile ne ölçüde uyguladığımız ve yaşattığımız bugün sorulmaya değer bir sorudur... Hem de oldukça önemli bir soru!..

Böylesine önemli politik hatalarla ve sergilediğimiz istikrarsız çizgiyle bunca yılın birikiminin 1 - 2 yılda tüketilmesinin, onurlu bir mücadele sürecinin ürünü olan değerlerin aşındırılma sınırı zeminini yarattık. (Herkesin derece derece payı olan bu hatalı politikaların nedenleri çok çeşitlidir. Hayat, bunları devrimcilerin tartışma gündemine mutlaka getirip dayatacaktır ve zamanla bunlar tartışılıp değerlendirilecektir.)

Ancak, bu bölümü bağlarken son derece önemli bir gerçeğe işaret etmekte

yarar bulunmaktadır:

Aslında bugün çıkmazda ve krizde olan "eski dönemin ideolojik-politik hattı ve değerleri" değildir.

Bugün gerçekte tıkanan ve ülkedeki gelişmeleri doğru bir şekilde açıklayamayan ve bu nedenlerle birleştirici olamayan Devrimci Hareketin eski döneme göre oluştuğu iddia edilen ideolojik-politik hattı ve teorik çözümlenmeleri değil, DY ideolojisi ve politikası zannedilen son 2,5 yılın çizgisidir.

Bugün asıl tıkanan ve geçersizliği pratik tarafında kanıtlanan, hem de acı ve pahalı bir şekilde kanıtlanan işte bu çizgidir. (Yeni bir kimlik arayışı içinde olan bu çizginin bir sistematik olduğu ve alternatifinin olmadığı iddia edilmektedir. İçi boş alternatiflerin karşısında güçlü ve doğru seçeneklerin var olduğunu kimse unutamaz.)

Evet, gerçekte yetersiz olan ve dönemin siyasal görevlerini yanlış tespit eden, dönemin kendisini yanlış tahlil eden işte bu çizgidir. Bu çizginin Devrimci Yol'la alakası bir yanlısamanın ürünüdür.

Onun içindir ki, bugün Devrimci Yol'cular, bu çizginin çıkmazı nedeniyle ortaya çıkan durumdan medet uman ve "DY'un tezlerinin iflas ettiği, DY'un dağıldığı, parçalandığı" şeklindeki propagandalara dört elle sarılan oportünist revizyonistlere ve bazı fırsatçılara gülüp geçmek durumundadırlar. Çünkü, bu gibi akımların Devrimci Yol'un, ideolojik politik hattı zannederek saldırdıkları düşüncelerin ve tezlerin birçok yönüyle Devrimci Hareketimizin çizgisiyle bağı ve ilişkisi son derece zayıftır. Bu düşünce ve tezler, henüz adı konulmayan bir başka ideolojik - teorik çerçeveye aittir. Bir takım yanlış görüşler Devrimci Hareketimize mal ederek, bu görüşlerin şahsında Devrimci Yol'a saldıran oportünist ve revizyonist akımların bu gayretleri boş bir şeyden ibarettir.

Herkes bilir ki, bir ideolojik-politik hattın yetersizliğini ve yanlışlığını hayat tayin eder, sınıf mücadelesinin zengin pratiği tayin eder, somut pratiğin ve mücadelenin kendisi tayin eder. Bu nedenlerle bazı grupların ya da kişilerin Devrimci Yol'un ideolojik - teorik sistematığının ve politikaların yetersiz, yanlış ya da eskiye ait olduğunu söylemesinin fazlaca anlamı olmadığını zaman ve hayat gösterecek, kanıtlayacaktır. Bir hareketin dağılıp dağılmadığına, ideolojik - teorik sistematığın bütünlüğünü ve iç yapısal dengesini yitirip yitirmediğine de yine somut pratik karar verecektir.

Bir ya da birkaç kişinin, Devrimci Yol'un ideolojik-politik hattı eskiye aittir, yetersizdir demesiyle Devrimci Hareket'in görüşleri eskimiş ve yetersiz hale gelmiş olmaz. Hayatı bütün yönleriyle kucaklayan canlılığını ve yaratıcılığını koruyup devam ettiren, halklaşıp kitleselleşen bir Devrimci Hareket'in ideolojik-politik çizginin yetersizliği ve birleştirici olamayışına herhangi bir örgütsel yapı ve organ karar veremez. Ya da kendisini bir örgütsel yapı yerine koyan birkaç kişinin kararı ile Devrimci Yol'un ideolojik - teorik sistematığı ve politik hattı geçersiz ve yetersiz hale ' gelmez. Bu anlamda Devrimci Hareket'in ideolojik-politik hattının eski döneme göre oluşup oluşmadığına, yeterli olup olmadığına, Türkiye'deki Devrimcilere yeni bir kimlik gerekip gerekmediğine, yurtdışı örgütlülüğü olan Devrimci İşçi karar veremez.

“BİZ”İ BİRARADA NE TUTACAK?

"Yönelimlerimiz" yazısının ikinci anahtar kavramı “biz”dir. “Biz”den neyin kastedildiği yazıda şu şekilde açıklanmaktadır:

"Bugün sol hareketler, bir tanımlama krizi, bir kimlik krizi içindedirler. Çünkü değişen bu iki ana öge de, (yenilgi ve Almanya'dan geri dönüş) kendi içinde bizlen' tanımlayan, biz diye ortaya çıkan sosyal - siyasal olguyu belirleyen özellikleri.bağrında taşıyorlar. Bu bizi belirleyen birçok özelliğin yeniden tanımlanmasını kaçınılmaz kılıyor."

Almanya'dan geriye dönüşün başlamasının, "biz"in, yazıya göre, sosyal - siyasal olgunun, yani devrimci grup ve hareketlerin kimliklerinde ve özelliklerinde, yani ideolojik-politik, teorik çizgilerinde değişikliğe yol açarak ciddiyette ve ağırlıkta görülmesi mantıksız bir tezdır. Çünkü, Almanya'dan bir kısım işçilerimizin geriye dönmesi, Devrimci İşçi'nin politik faaliyetlerinde yeni bazı görevleri öne çıkarabilir. Ama, geriye dönüşün başlaması, kimlik değişikliğini, ya da "bizi" belirleyen şeylerin yeniden tanımlanmasını zorunlu ve gerekli kılan bir olgu değildir. (*****) Dipnot 6

Kimlik krizi gibi ciddi bir iddianın böylesine eğreti dayanaklar üzerine oturtulmasındaki mantıksızlığı ve Türkiye'ye ilişkin "dönem değişikliği" tespiti yapılırken bu tespitin ikinci önemli gerekçesi ve kanıtı olarak Almanya'da meydana çıkan bir olgunun gösterilmesindeki ciddiyetsizliği bir yana bırakarak konunun özüne dönelim.

Devrimci Yol'u da kapsayacak bir şekilde "solun kimlik krizi" içinde olduğunu Öne süren yazı, bu tezini gerekçelendirmeye şöyle devam ediyor;

"Türkiye'de bile siyasal olarak bir aradan olmanın güçlü ideolojik-politik - örgütsel değerlerinin yaratılamadığı bir dönemde, salt bu ögelere dayalı politik bir hareketin yurt dışında yaşayabilmesi oldukça zor. Henüz kendi gerçekliğinde (Türkiye kastediliyor) bir arada olabilmenin güçlü siyasal bağlarının olmadığı noktada, yurtdışında eski çerçeveye göre oluşturulmuş yapılan bir arada tutmak ne kadar mümkündür?" (a. b. c.)

"Yönelimlerimiz" mantığı, Türkiye'de, devrimcilerin bir arada olabilmelerinin güçlü - ideolojik-politik - örgütsel değerleri yoktur diyor. Ve bugün olmayan, ama geçmişte olan şeye göre yurtdışında oluşmuş yapıları bir arada tutmak mümkün değildir diyor.

Hem Türkiye'de hem de yurtdışında Devrimci Hareket'in ideolojik-politik - örgütsel değerleriyle dün de bugün de bir arada bulunabilen ve birlikte olabilecek değerlere sahip oldukları için de dağlarda birlikte ölebilen, cezaevinde birlikte yatabilen, operasyonlarda birlikte yakalanabilen ve yine ülkede, birlikte devrimci bir siyasal hareketin yaratılması için yorucu ve zor bir çaba içerisinde olabilen yüzlerce insan yukarıdaki satırları okuduktan sonra birilerinin kendileriyle dalga geçtiğini sanabilir. Ya da şöyle düşünebilir: "Biz ne kadar kör ve cahilmiştik ki, bizi bir arada tutacak değerler olmadığı halde 12 Eylül sabahından beri birbirimizi kandırıp bir arada olmuşuz"?!..

Devam edelim.

"Yönelimlerimiz" yazısı, "kopuşunu" temellendirmek istediği en önemli tezini, tam olarak ifade edemediğini anlamış olmalı ki, yeniden şöyle deme ihtiyacı duyuyor:

"Türkiye 'de bir önceki dönemin değerlerinin bugün bir arada olmak için yetmediği bir gerçeklik ise, yurtdışındaki örgütleri bu temelde bir arada tutmanın yetersiz olduğu on defa fazla bir gerçekliktir".

Bu tezin mesajı açıktır: Yazı resmen şunu ilan etmektedir:

"Ben, eski dönemin ideolojik-politik, teorik örgütsel değerleri ile ve bunları savunanlarla Türkiye 'de bir defa bile bir arada olamam. Yurtdışında ise on defa fazla bir arada olamam, yani hiç bir şekilde bir arada olamam..."

(Bu şekildeki konuşmalara çeşitli toplantılarda ve yazılı hale gelmiş bazı tartışmalarda da rastlamak mümkün.) Bazıları, "Yönelimlerimiz" yazısının aslında bunları kastetmediğini, başka bir şeyi anlatmak istediğini, bunu bizim anlayamadığımızı iddia edebilirler. Alıntılardaki fikirler gayet açık olmasına rağmen biz yine de böyle düşünenlere bir kez daha yardımcı olalım. Yazar şöyle devam ediyor:

"Kendi gerçekliği içinde bile, (yani Türkiye 'de bile) çok fazla bağlayıcı ve birleştirici olamayan siyasi öğeler bir başka gerçeklik için ne kadar bağlayıcı olabilir?"

"Yönelimlerimiz" mantığına göre, Türkiye için bile birleştirici olamayan öğeler yurtdışı için hiç birleştirici olamaz!?

Yazı, yaptığı tespitin pratik sonuçlarını bile düşünmüş olmalı ki şöyle diyor:

"Yenileşme veya değişen koşullara uyma çabası, eski dönemin ününü politik örgütlülüklerde belli farklılaşmaları da kaçınılmaz kılacaktır."

"İçinde yaşadığımız dönemin özelliklerinin değerlendirilmesinde, ona hangi politikalarla, araçlarla ve ideolojik motiflerle müdahale edileceğinde anlaşabilen yeni birliktelikler ortaya çıkacaktır."

Bir süredir, önce kendisini farklılaştıran, sonra da yeni birliktelikler arayışına giren, bunu pratikte de yapan "Yönelimlerimiz" mantığı, yeni birliktelikler arayışını Devrimci Hareket'in unsurları ile de sınırlı tutmayıp tüm sola mesaj iletiyor:

"Yine döneme, sınıflar mücadelesinin şekillenmesine uygun, gerçekliğin kendisini kalkış noktası yapan, somut görevlerin çözümünde anlaşabilen merkezi bir ideolojik - siyasal hattın yaratılması tüm solun önündeki görev olarak duruyor."

Sonunun nereye götürüldüğü, devrimcilere nelerin dayatıldığı herhalde bu alıntılarda gayet açıkça görülüyor.

Ne anlama geldiğini bile yorumlamaya gerek bırakmayan bir açıklık taşıyan bu yazıdaki fikirlerin, ve tezlerin, gelinen noktada, bir "kopuşu", Devrimci Hareket'in ideolojik-politik zemininden bir uzaklaşmayı temsil ettiği somut olarak ortada değil midir?

Evet, farklılaşma, yeni birliktelikler arayışı ve tüm solun merkezi bir ideolojik - siyasal hattının yaratılması gibi görevleri önüne koyan bu mantığın

cevap vermediği, cevap vermekten ısrarla kaçındığı temel soru şudur:

Yeni yaratılacağı söylenen bu merkezi siyasal hattın içeriği nedir? Hangi muhtevada, hangi ideolojik - teorik tespitler üzerine böyle bir merkezi siyasal hat yaratacaksınız? Hattınızı oturtacağınız ideolojik - teorik zemininiz ne?

Ve ikinci bir soru: Devrimci Hareket'in ideolojik - teorik zeminine ve politik hattına ne olmuş ki, yeni bir ideolojik-politik hat arıyorsunuz?

Bu sorulara cevap vermeden, aradığı şeyin içeriğini söylemeden ve belki de henüz neyi aradığını bile bilmeden, "bize yeni bir ideolojik-politik hat lazım, yeni bir siyasal kimlik lazım" diye ortaya çıkanlar belki yurtdışında sağdan soldan derleme bir ideolojiye, eklektik bir sistematığe ulaşabilirler. Ve buldukları teorilerin etrafında yurtdışında bir farklılaşma, bir saflaşma içine girebilirler, Türkiye'deki sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına cevap vermeyen, pratikten uzak ve kopuk bir birlik bile yaratabilirler. Ama bu buldukları şey, bazı entelektüel ihtiyaçlara cevap vermenin ötesinde ne işe yarayabilir ki?

Böyle bir hedefi önlerine koyanların, Devrimci Hareket'in, tüm ilişkilerinin çözülmesini, çözümlenmesini, var olan örgütlülüklerin işlemez hale gelmesini, devrimci militanları birbirine bağlayan ideolojik-politik - örgütsel, ve manevi değerlerin geçersiz olmasını, hareketin birliğinin ortadan kaldırılmasını istemesi ve savunması mantıklı ve doğal bir şeydir. Herkes bilir ki, yeni bir siyasal hat arayanların yapacakları ilk iş, eskiye ait "ayak bağları"ndan kurtulmaktır. Zaten bugün olup bitenlerin ve bir - iki yıldır yaşananların tüm anlamı da budur.

YENİ ÇİZGİNİN ADI DÖNÜŞÜMCÜLÜK MÜ?

Her ne kadar "Yönelimlerimiz" yazısının şimdiye kadar tartıştığımız bölümlerinde, bugün benimsenmesi gereken ideolojik-politik hattın içeriği nedir, sorusuna tam ve açık bir cevap verilmemiştir olsa, aslında yazıda devrimcilere önerilen yeni çizginin kimliğine ilişkin yeterli ipuçları vardır. Bunlar arasında kuşkusuz en ilginç olan, belki de yeni çizginin ana eksenini somut biçimde dile getiren şey, yazıda şu: şekilde belirtilmektedir:

"Devrimci Yol Hareketi, dönüşümcü bir sosyal gerçeklik olabilmenin arayışı içinde." (Devrimci İşçi, Şubat 84, sayfa 3, şutun 4, paragraf 2)

Aslında yazıda uzun uzun ve dolambaçlı ifadelerle anlatılmaya çalışılan fikir, yukardaki alıntıda en özlü şekilde ifade edilmektedir. Yazının bütün kurgusu bu fikir üzerinedir.

Yazıya göre, Devrimci Yol, dönüşümcü bir sosyal gerçeklik olabilmenin arayışı İndeymiş!..

Bu fikre, bugüne kadar yapılmış en ilginç Devrimci Yol tanımı da diyebilirsiniz. Bu alıntıda savunulan tezi, kendi unsurlarına ayırıp, her unsurun ne anlama geldiğini tartışmak mümkün. Daha başka bazı yazılarda da bu dönüşümcülük teorisi geliştirilmeye çalışıldığına göre, önümüzdeki dönemlerde bu "en yeni" Devrimci Yol tanımı ile ilgili tartışmalara devam edeceğiz demektir. Bu nedenle, şimdilik genel bazı belirlemeler yapmakla ve bazı sorular sormakla yetineceğiz.

Yazı, Devrimci Yol'un geçmişte "dönüşümcü bir sosyal gerçeklik" olmadığını tespit etmiş olmalı ki, bugünkü arayışının ana yönünü dönüşümcülük olarak belirlemektedir. Yaratmaya çalıştığı yeni hareketin, aradığı yeni siyasal kimliğin niteliğini, karakterini dönüşümcülük'te bulmaktadır.

Arayışın muhtevası, ideolojik - teorik unsurları dönüşümcülüğe tekabül ettiğine göre, demek ki, Devrimci Yol'un ana Özelliğinin, ayırt edici karakterinin dönüşümcülük olduğu ve olması gerektiği savunulmaktadır. Yazının bunu eski dönemin ideolojik-politik değerlerinden mi seçip aldığı, yoksa bu tezi eski dönemin ideolojik-politik hattında bulunmayan yeni bir şey olarak mı önerdiği belli değil. Ancak, hangi tercihin ürünü olarak yapılırsa yapılsın, sonuçta bu öneri, Devrimci Yol'un diğer tüm hareketlerden ayırt edici yönlerinin neler olduğuna da işaret etmektedir. Yani, Devrimci Hareket, "dönüşümcü bir sosyal gerçeklik" olarak tarif edilmektedir.

"Sosyal bir gerçeklik" deyiminden kastedilen şeyin, toplumsal bir olgu, varlık olduğu anlaşılıyor. (Eğer başka bir anlamda kullanılmamışsa!) Yani, toplumla, önün belli kesimleriyle bağ kurabilmiş, toplum hayatında yer alabilmiş ve bu nedenlerle varlık olabilmiş güçlere, akımlara, sosyal gerçeklik denebilir.

Bu durumda Türkiye Solunun büyük bir bölümü, bu tanıma uymaktadır. Hatta, AP, CHP ve MHP, ANAP, DYP, SODEP vb. de bu deyimde göre birer sosyal gerçekliktir.

Böyle olunca, sosyal gerçeklik olmak; herhangi bir akımın sosyal gerçeklik olabilmesi, O'nun ayırt edici, temel özelliği olamaz.

Eğer, sosyal gerçeklik olmak, bir hareketi niteleyen temel bir özellik olursa o zaman, toplumla en geniş ve yaygın bağı kurabilen herhangi bir akım, en doğru politikayı savunan akım olma sıfatını hak eder ki, bugün, hem burjuva odaklardan, hem de soldan çok sayıda akım bu kategoriye girebilir.

Demek ki, bir hareketi, hem de devrimci bir hareketi tanımlarken, o hareketin niteliğini, politikasının ve ideolojisinin muhtevasını belirlerken sosyal gerçeklik olma kriteri ilk kullanılacak kriterlerden birisi olamaz. Bir sol siyasal akımın kitleleşmiş olması, onun Marksizm - Leninizm açısından en doğru hareket olması anlamına gelmez. Eğer böyle olsaydı, İtalyan Komünist Partisi, dünyanın tek devrimci partisi olurdu. O, İKP ki, en az burjuva partileri kadar İtalyan toplumunda sosyal gerçekliktir, kurumlaşmıştır ve çok sayıda üyeye sahiptir.

Yukarda yaptığımız alıntıda "dönüşümcü bir sosyal gerçeklik" denildiğine göre, sözü edilen sosyal gerçeklik olabilmenin muhtevasının, felsefesinin, ideolojik, politik özünün ne olduğu da vurgulanıyor. Bu dönüşümcülük ideolojisi ve felsefesidir.

Yaratılmak istenen yeni hareketin ya da aranan yeni siyasal kimliğin muhtevasının dönüşümcülük olduğu anlaşılıyor. Dönüşümcülüğün felsefi, teorik, kültürel, iktisadi ve politik boyutları ileriki dönemlerde tartışılacaktır. Ancak, hemen belirtelim ki, "Yönelimlerimiz" yazısında önerilen yeni hat, yani dönüşümcülük, devrimcilerin, kendilerini, ilişkilerini ve örgütlülüklerini dönüştürmeleri, yeni durumların öne çıkardığı görevlere uygun şekiller bulmaları

gibi şeyleri anlatmamakta; bu şeylerin karşılığı olarak kullanılmamaktadır. Bizlerin, kendi ilişkilerimizi ve kendimizi dönüştürmemizle, yazıda belirtilen Dönüşümcülük apayrı şeylerdir. Bir hareketin ilişkilerini, günlük görevlerini vb. unsurlarını değişen koşullara ve yeni durumlara göre dönüştürmesi başka bir şeydir, dönüşümcü bir hareket olması başka bir şeydir.

"Yönelimlerimiz" yazısında savunulan "dönüşümcülük" teorisi, Demokrat Türkiye'nin Nisan 84 tarihli sayısının ikinci ve üçüncü sayfalarında yapılan tespitlerin bir başka şekilde ifade edilmesidir. Hatırlanacağı üzere o yazıda, Türkiye toplumunun bütün unsurlarıyla bir toplumsal buhran durumu yaşadığı tespit ediliyor ve bu toplumsal buhran durumundan çıkış için bir Rönesans öneriliyordu. Rönesans modelinin diğer adı olan dönüşümcülük, yenileşme, düzeltme, toplumun, ekonomik ve siyasal yapının evrimci bir şekilde reformlarla düzenlenebileceğini önerir. (Bu konular ayrıca ve önemle ele alınıp tartışılacak değerdedir.) Özetle, devrimci bir hareketle dönüşümcü bir hareket arasında çok sayıda temel farklar vardır. Bu nedenledir ki, aynı zamanda birer sosyal gerçeklik olan Avrupa'daki reformist, ya da "komünist," ya da yeşil türü partilere belki dönüşümcü hareketler denebilir ama, bunlara devrimci hareket denilemez.

"*Devrimci Yol, dönüşümcü bir sosyal gerçeklik olabilmeli*" cümlesindeki fikirle, Devrimci Yol'u anlayabilmek, kavrayabilmek ve onu bir yaşam tarzı olarak, canlı ve yaratıcı bir hareket bir ideolojik-politik hat, bir eylem kılavuzu olarak geliştirip yükseltebilmek mümkün değildir.

"Yönelimlerimiz" yazısı;

Devrimci Yol'un bütün yönleriyle anlaşılıp kavranılmadığına O'nun ideolojik - teorik, politik, örgütsel, manevi vd. değerlerine sahip çıkılmadığına, bazı yapay teorilerle O'nun ideolojik-politik bütünlüğünün zorlandığına ve bu düzeylere ait unsurların birbiri ile bağının kopartıldığına en son örneği teşkil eden bir yazıdır.

Yazanın bu mahiyette olması ve bu yazıda ve diğer yazı ve yayınlardaki temel yanlışlıklara karşı, tutarlı, devrimci hareketin ideolojik-politik hattını temel alan bir cevabın verilememiş olması, bu cevabın parça parça ve zayıf bir şekilde verilmeye çalışılması ve bu yöndeki çabaların yetersizliği, hareketimiz içerisinde belirsizliğe, tahribata, çaresizliğe, çalışmaların ve ilişkilerin giderek zayıflamasına, azim, şevk ve heyecan kırıklığına, örgütsüzlüğe, dağınıklığa ve en önemlisi de, insanlarımızın, arkadaşlarımızın kendilerinden, geçmişlerinden, inanç ve bilinçlerinden şüphe etmelerine kadar varan bir yığın olumsuzluğa sebep olmuştur. Hepimiz bir boşluğa itilmiş olmalıyız ki, "biz neyiz, biz kimiz?" diye sorular sormakta ve bazı yerlerde de bu soruların adını taşıyan seminerler düzenlemekteyiz!.. (Devrimci Yolcuym diyen birisine, "ben neyim, ben kimim?" diye bir soruyu sordurtmak, üstelik bunu seminer konusu yaptırtmak, bilimsel şüphecilikle, eleştirel olmakla falan ilgili bir şey değildir.)

Bu durum tersine dönmek zorundadır. Çünkü bu durum, Devrimci Hareketin içerden, kendi içinden ve suni bir şekilde, zorlamalarla çözülmesi sonucunu yaratır ki, bunun vebali ve sorumluluğu ağırdır. Gelineen noktada, çözülmeyi dayatanlar kadar, bu duruma seyirci kalanlarda tarih karşısında sorumlu olacaklardır.

Devrimci Hareketin çizgisinde ve bünyesinde bu olumsuz gidişi durduracak güçlü bir potansiyel vardır. Söz hakkı, karar alma süreçlerine ve politikaların üretilmesine katılımı şimdiye kadar kısıtlanmış bulunân bu potansiyelin harekete geçmesi ile, yaşanan krizden devrimci bir çıkışın yolu açılmış olacaktır. Bu nedenle geleceğe umutla bakılmalıdır.

DEVRİMCİ İŞÇİ NEYİN ENGELİ?

Bu yazının amacı "yönelimlerimiz" yazısında ileri sürdürülen iddialarla sınırlı bir Devrimci Yol tartışması yapmaktı. Ancak, "yönelimlerimiz" yazısı, önce Devrimci İşçi ile Devrimci Yol arasındaki bağı, sonra da Devrimci İşçi ile Türkiye'deki devrimci mücadele arasındaki bağları zayıflatmayı ve giderek koparmayı hedefleyen yeni bir kimlik önerisiyle ortaya çıktığı için Devrimci İşçi'ye ilişkin de bazı genel belirlemeleri hatırlatmak zorunluluğu ortaya çıktı. Bu amaçla, önce, Devrimci İşçi'yi çerçeveyen zeminin bazı yanlarına ve bu zeminin bugünkü sorunlarına genel deyinmeler yapmaya çalışacağız. Daha sonra ise "yönelimlerimiz" yazısında Devrimci İşçi'ye ilişkin olarak getirilen birtakım önermelerin ve Devrimci İşçi derneklerinin birer engel olarak görülmesinin nedenleri ve kaynakları hakkında bir tartışma yapacağız.

Avrupa insan gücü istemişti, onbinlerce - yüzbinlerce çıktık karşısına ve alabildiğine plansız - programsız bir biçimde geldik, getirildik. Geçici getirilmiştik, bir dönem sonra dönecektik. O nedenle barakalara, "Heim"lara yerleştirildik. Yeterli parayı bulur - bulmaz memleketin yolunu tutacaktık. Yirmi yıla yakındır yaşadığımız bu döneme böyle başladık. Gerçi onbinlercemiz geriye dönmeyi başardık ama bir o kadar vatandaşımız da aramıza katıldı.

Yavaş yavaş buralara yerleşmenin yollarını arar olduk: Bütün karşı önlemlere rağmen kanlarımızı, çocuklarımızı hatta yakınlarımızı getirmeyi başardık. Ve başından beri var olan problemleri artarak yaşamaya devam ettik.

Bizleri salt "para makinası" olarak gören ülkemiz devleti, bizleri ülkemizdeymişçesine yönetmeye, çekip - çevirmeye çalışan konsolosluklar, şaşkına çevirmek için elinden geleni yapan gazeteler... Bura toplumuna uyum sağlayamayan ve kendi sosyal yaşamını kuramayan bizler, bunun getirdiği bir dizi politik, sosyal kültürel sorunlar... Bütün bunlara Alman burjuvazisinin bizleri krizin nedenleri olarak göstermesi, faşist hareketin yabancı düşmanlığı motifini ana tema olarak işleme, işsizlik, geriye gönderme uygulamaları da eklenince; durumumuz gerçekten karmaşık ve içinden zor çıkılır bir hale geldi.

Avrupa'da yaşayan bizlerin kendimize özgü bir durumumuz var. Zaman zaman tarif etmekte bile zorlandığımız olgular söz konusu. Haldeki durumun -ve nedenlerinin- ciddi analizlerini de yapmış değiliz. Ama açık bir gerçeklik var: Bura toplumuna uyum sağlayamamanın ve sosyal yaşamımızı düzenleyememenin çarpıklığını sergiliyoruz.

KALKIŞ NOKTAMIZ NE?

Kalkış noktamız biz, yani Türk ve Kürt işçileri olmak zorunda. Ama bunu

söylemek yetmiyor, çünkü sesleneceğimiz, içinde yer alacağımız, çalışma yapacağımız, birlikte mücadele edeceğimiz kesimlerin ve alanların tarifi değil bu tespit.

Türkiyeliler siyasal, sosyal, dini vb. Türkiye'ye has özelliklerini burada da sürdürüyorlar. Bunun dışında, Avrupa'da işçilerin dışına düşmüş belli bir kesim de söz konusu. Bu nedenle, bizlerin sesleneceği, içinde yer alacağı kesimler ister - istemez sınırlanıyor.

Yine kalkış noktamız Türk ve Kürt işçileri olmak durumundaysa, buradaki Türkiyeliler gerçekliğini bilmek gerekiyor. Oysa bu noktada da ciddi eksikliklerimiz söz konusu. Ve bu eksikliğin giderilmesi için ciddi çabalar harcanması gerektiği düşüncesindeyiz.

Bugün Almanya'da yabancıların sorunlarıyla -şu ya da bu biçimde- uğraşan kurumlar var. İşçilerimizin çeşitli sorunlarıyla uğraşiyor bu kurumlar. Kendilerine göre çözüm yollarını da buluyor ve öneriyorlar.

Bu kurumlar tespit ettikleri politikalar doğrultusunda, işçilerimizin hareket etmesinde önemli fonksiyonlara sahipler. Devletin örgütlediği kurumlar, çeşitli inisiyatifler, Türk Danışlar bunlara sadece birer örnek.

Bizlerin ise bu alan ve kurumlara alternatif politika ve çalışmalarımızın olmaması bir yana, Türkiyeli işçilerin çeşitli sorunlarının çözümüne ilişkin herhangi bir politikamız bile yok! Örneğin: ev, çocuk, işsizlik, askerlik, geriye dönüş, sosyal, kültürel, sendikal vb. alanlarda ve bu alanların kendine has sorunları hakkında -hala- somut bir şeyleri söyleyebilme durumunda değiliz. Hal böyleyken oldukça iddialı birtakım işlere de kalkmamak gerektiği düşüncesindeyiz.

(XXXXXXXXX) Dipnot 8

İşin bir diğer yanı ise, mevcut örgütlüğümüz ve çalışmalarımız.. Örgütlülüğümüzün bugünkü yapısını dikkate almayan, mevcut örgütlülüğe ve bunun unsurlarına rağmen yapılan bir tartışma ve "arayış"ın başarılı olamayacağına inanıyoruz. Bu, bugünkü örgütlülüğümüzü temel almak ve onu kalkış noktası yapmak değildir. Tam tersine; sorun, bugünkü gerçekliğimizi bilen ve bu gerçeklikle beraber nelerin yapılacağını tartışabilen bir platformun yaratılmasıdır diyoruz.

Yeni hiçbir şey söylemeden ve yapmadan, geçmiş ve mevcut çalışmayı "eskiyen değerler" olarak gören bir anlayışın, bugünkü yapıları objektif olarak dağıtacağı düşüncesindeyiz. "Yeni ve güçlü alternatifler konmadan eski mahkum edilmemelidir" diyerek işin teorisinin yapıldığı ama yine aynı yazıda ve pratikte yeni ve güçlü hiçbir şey yapılmadan geçmişin mahkum edildiğini görüyoruz.

GERİYE DÖNÜŞ MESELESİ

Üzerinde herkesin, şu ya da bu biçimde konuştuğu, tartıştığı ve hatta yeni teorilerin gerekçesi yaptığı konulardan birisi de geriye dönüş sorunudur. Bu sorunun, bir başka ifadeyle Türkiyelileri geri gönderme politikasının uzun vadeli sonuçlarının bugünden kısmen de olsa bilinebilir olduğunu belirtmeliyiz.

Alman burjuvazisinin Türkiyelileri geri gönderme politikasının ve bu

politika gereğince gündeme gelen zorlamaların belli bir kesim üzerinde etkili olduğu anlaşılmaktadır. Hükümet tarafından bu politikanın benimsenmesinden sonra genel olarak tüm Türkiyelilerin psikolojik ve yer yer fiili baskılara uğramasının yanı sıra yüz bine yakın işçinin de geri dönme kararı verdiği görülmektedir. Buna rağmen, Kohl Hükümetinin ve işverenlerin geri gönderme politikalarının başarılı olamadığı, Alman burjuvazisinin istediği hedefe ulaşamadığı söylenebilir. Bu durum, Almanya'da yaşayan, çalışan Türk ve Kürt insanların şimdiye kadar yaşadıkları, karşılaştıkları sorunların artarak devam edeceğini göstermektedir.

Yapılan araştırmalara göre, geriye dönüş yasasının çıkmasından sonra, 83 yazından 84 Eylülüne kadar, geri dönmeye karar verenlerin sayısı 97 bin dolayındadır. Müracaatların son bulunduğu Temmuz 1984 tarihine kadar, teşvik primi alarak geri dönmek için başvuranların sayısı 15 bin, emeklilik primi için başvuranların sayısı ise 82 bindir. (Emeklilik primi yoluyla ülkeye dönenlerin büyük bir bölümünün normal bir olay olduğu, her yıl, bu şekilde dönüşlerin gündeme geldiği bilinmektedir.)

Eylül 1984'e kadar Almanya'yı terk etmiş olması gereken 97 bin işçinin aile fertleri ile birlikte ikiyüzbin dolayında bir topluluk olduğu söylenebilir. Bu durumda Almanya'da yaşayan Türkiyelilerin sayısı Eylül 1984'ten sonra 1 milyon 300 bine düşecektir. 1,5 milyondan 1,3 milyona düşen bu sayıdan artma-eksilmeler zamanla görülebilir. Çünkü, şimdiye kadar, Almanya'dan geriye dönenlerin yanı sıra, Türkiye'den Almanya'ya gelenlerde olmuştur. Bu gitme-gelmelerin devam edeceği bir gerçektir.

Zaten, geçmişte her yıl ortalama 25000 işçinin geri dönüş yaptığı saptanmıştır. Bu sayı bu yıl 3 kat artarak 97 bine çıkmıştır.

Ancak, geçmiş yıllardaki ortalama 25.000 dolayındaki geri dönüşün karşısında Almanya'ya yeni gelenlerde olmuştur. Yeni gelenlerin gidenlerden çok daha az olduğu bir gerçektir.

Görüldüğü gibi bir hayli gürültüsü koparılan ve Devrimci İşçi'nin ideolojik-politik perspektifini bile değiştirecek önemde ve değerinde görülen bu geriye dönüş sorununda Alman burjuvazisinin pek başarılı olduğu söylenemez, Türk gazetelerinin son zamanlarda, geri dönüş yapan işçilerden burada kalanlara "sakın gelmeyin" mesajları ile dolu olduğu da dikkate alınırsa Kohl'ün politikalarının çok fazla etkili olamayacağı anlaşılmaktadır. Yani, 1 milyon 300 bin dolayında Türkiyeli sorunlarına yeni sorunlar ekleyerek burada yaşamaya devam etmektedir.

Alman egemen güçlerinin geri gönderme politikalarının beklenen ve istenen sonucu vermediği anlaşılıyor. Ama bu politikalar, başkaca önemli sonuçların ve gelişmelerin başlangıcı olacak. (***** Dipnot 7)

Çünkü geriye gönderme politikalarının bugünkü şekliyle başarılı olamadığı noktada, Alman burjuvazisi yeni-farklı tercihlere zorlanacak. Ya, şimdikinden katı ve daha sert politikalara yönelecekler, ya da yabancıların bu toplumla kaynaştırılması için yasal, barışçılı, insani ağırlıklı yeni bir uygulama başlatacaklar, sancısız bir kaynaşma ve eritmenin uygun biçimlerini arayacaklar. Bugünkü gelişmelerden çıkarılabilen izlenim 2. tercihin ağırlıklı bir politika olarak

benimsenebileceği şeklinde. Dolayısıyla, bugün bizler açısından tartışılması gereken, geriye tepen geri dönüş uygulamasının yerine konulacak politikaları tahlil edebilmek ve bunlara karşı nelerin yapılabileceğini bilmek olmalı Bu bir bakıma da, bugüne kadar olayların peşinden koşan bizlerin daha ilerisi için şimdiden bir tartışma ve hazırlık platformunu başlatmamız anlamına geliyor.

Böylesi bir hazırlık ve tartışma platformunun kapsaması gereken çok sayıda unsur ve konu bulunmaktadır. Ekonomik, toplumsal, siyasi kültürel, insani, psikolojik vb. konularda, ayrıntılı bir bilgi birikimine ihtiyaç vardır. Bu bilgi birikimi, sadece Türkiyelilerin durumunu değil, aynı zamanda bizleri kuşatan toplumsal-siyasal koşulları da yakından ve bilimsel olarak tanıyıp kavrayabilmemize hizmet etmelidir. Bu yönde bir faaliyet örgütlenilmeden doğru tespitler yapmak, tutarlı politikalar geliştirmek mümkün değildir. Tüm Devrimci İşçi militanları böyle bir çaba içine mutlaka girmek zorunda olmalıdır.

Fakat bugün gelinen noktada, bu tür bir çabanın anlamlı olabilmesi Devrimci İşçi'nin doğru kavranılmasından geçmektedir. "Yönelimlerimiz" yazısı bu noktada da ciddi yanlışlıklar içermektedir.

BİR DEFA DAHA: DEVRİMCİ İŞÇİ NEYİN ENGELİ?

"Yönelimlerimiz" yazısı, kendi önüne koyduğu hedef açısından Devrimci İşçi'yi, mevcut konumuyla bir engel olarak görmektedir. Yazıda bu durum şöyle ifade edilmektedir: *"Bu toplumla kaynaşmanın, sosyal gerçeklik olmanın güçlü araçları olmaları gerekirken, derneklerimiz, belki de bunun engelleri durumuna düşme tehlikesi ile karşı karşıyadır."*

Dernekleri, ağırlıkla siyasi gruplara sempati duyan insanların gelip gittiği yerler olduğu için Geto'ya benzeten yazar, bura toplumuyla kaynaşmanın ve sosyal gerçeklik olmanın önünde bunları birer engel olarak görmektedir. (Derneklerimizin ve merkezi faaliyetlerin işlemez hale getirilmesi, bazı derneklerin kapanmasının teşviki, herhalde bu engellerden kurtulmak içindir...)

"Yönelimlerimiz" yazısının Avrupa'daki devrimci siyasal çalışmayı doğru kavramadığını bir kere daha belirtelim. Yazının mantığı ilk yanlışlığı, Devrimci İşçi'ye yaklaşımda yapıyor. Yazarın Devrimci İşçi'ye yaklaşımı, o'nun güç olup olmaması noktasında toplanıyor. Yazının değişik yerlerine serpiştirilen fikirler ağırlıkla bir güç olmak gerektiğini teorize ediyor. Şöyle deniliyor:

"Sadece Türkiye'ye yönelik politik bir eksenin olduğu, Almanya'ya yönelik ise sosyal birtakım faaliyetlerin dışında herhangi bir eksen olmayan bir çalışma anlayışı ile yurtdışında sosyal bir gerçeklik olunamaz."

"Devrimci İşçi yurtdışında sosyal bir gerçeklik olmalıdır."

Güç olmayı, sosyal gerçeklik olmayı temel bir amaç olarak benimseyen birisi için ideolojik ve politikanın, ya da sosyalist insan ilişkilerinin fazlaca bir anlamı olduğunu sanmıyoruz. Ne pahasına olursa olsun "güç olmak", "sosyal gerçeklik olmak" temel bir hedef olunca, bu amaca varmak için 6 ayda bir politika değiştirmek ve başkaca yollar aramak mubah ve meşru hale gelmektedir.

"Yönelimlerimiz" mantığı, ideolojiyi, politikayı, insanları, örgütlenmeyi,

devrimci ilişkileri bu "güç olma" amacı için kullanılacak, sonra da bir kenara atılacaktır. Şeyler olarak görüyor olmalı ki, şunları yazabiliyor:

"Bu bile bize nerelerde nasıl bir politika ile güç olunabileceğini gösteriyor".

Mantığa bakınız: Önce "güç" olmaya karar veriliyor, sonra da güç olmayı sağlayacak politikalar ve yerler aranıyor. Hangi politika güç olmayı sağlıyorsa o politikayı uygulamak temel bir metot oluyor. Nereler güç olmayı sağlıyorsa oralara gitmek öneriliyor.

Devrimci İşçi'ye başından beri böyle yaklaşıldığı için hem insan yönünden, hem politika yönünden, hem de dayanılacak kesimler yönünden sürekli bir zikzak, sürekli bir istikrarsızlık yaşanmış. Öyle ki, Devrimci Yol'cu olmak, bir dönem "güç" olmak için oldukça elverişli bir politika olmuş, fakat bu sıralar Türkiye'deki durumlar nedeniyle, yenilgi koşulları nedeniyle Devrimci Yol'cu olmak Avrupa'da "güç olabilmeye" hizmet etmiyor!.. Böyle olunca, dönemi de, ideoloji, politikayı da güç olabilmek amacıyla değiştirmek gerekiyor. İlticacılar bir dönem güç olmayı sağladığı için en önemli dayanak ve kullanılacak bir malzeme oluyor, fakat bir süre sonra ilticacıların sayısı azalmaya başlayınca yeni dayanaklar aranmaya ve aranan dayanakların özelliğine uygun teoriler icat edilmeye başlanıyor.

Aynı durumu Almanlarla ilişkilerde ve Devrimci İşçi'nin iç ilişkilerinde görmek mümkün. "Yönelimlerimiz" mantığının temel sorunu "güç olmak" olduğu için kimler ve hangi politikalar bu güç olmaya hizmet ediyorsa onlar ön plana çıkarılıyor. Fakat bir süre sonra başkaları devreye giriyor. Sonuçta devrimci militanlar, bu güç olma felsefesine hizmet ettikleri ölçüde bir değer taşıyorlar, hizmet edemedikleri noktada bir kenara fırlatılıyorlar. İnsanların kendilerine faydacı bir şekilde yaklaşıldığı yakınmasının Devrimci İşçi içinde yaygın olmasının "felsefi" dayanakları budur.

Oysa; bir devrimci hareket böyle oluşmaz. Devrimci Yol da böyle bir mantığın ürünü olarak oluşmadı. "Önce güç olmak gerekir, sosyal gerçeklik olmak gerekir" düşüncesi Marksizm kaynaklı bir düşünce değildir. Devrimciler, siyasal mücadele yürütürken önce güç olalım sonra güç olmaya hizmet edecek politika ve ideoloji icat edelim diye düşünmezler. Alıntıyı tekrar okuyalım: *"Bu bile bize nerelerde, nasıl bir politika ile güç olunabileceğini gösteriyor"*. Bu şekildeki düşünüş tarzı ancak "elitistlere" mahsustur, ya da güç tapınıcılara. Bu felsefe, güç olabilmek için insanı gömlek değiştirir gibi ideoloji, politika değiştirmeye zorlar ki, ya da güç olmak amacıyla insanların en geri, en ilkel taleplerini ya da durumlarını, meşrulaştırmaya ve örgütlemeye götürür ki bunun örneklerini ve sonuçlarını kendi örgütlenmemizde rahatlıkla görebiliriz. Bu metot, artık bir sistem haline gelince, nerede duracağı belli olmayan bir istikrarsızlık çemberine gerilir ki, diploması bile vaziyeti kurtarmaya yetmez.

Evet bu yaklaşım, devrimcilere ait bir yaklaşım olamaz. Bu güç tapınıcı mantık Devrimci Yol'un nasıl kitleselleştiğini ve güç olduğunu bile kavrayamamış. Devrimci Yol Türkiye tarihinde ilk kez devrimcilerin ve halkın bir siyasal ve toplumsal güç olmasını sağlamışsa, bu o'nun, "nerelerde nasıl bir politika ile güç olunabileceğini görmesi", güç olmayı sağlayacak yerlere gitmesi, güç olmayı sağlayacak politikaları seçmesinden dolayı değildir. Var olan bilinen çok çeşitli

politikalar içinden hangisi güç olmaya daha fazla hizmet ediyorsa onu benimsemek devrimcilere ait bir anlayış olamaz.

Devrimci Yol, hayatla bağı olan doğru politikalar önerebildiği ve bu politikayı eyleme dönüştürebildiği için güç olabilmiş, kitleselleşebilmiştir. Devrimci Yol'un güç olması, "önce güç olalım" felsefesinin benimsenmesinin bir sonucu değil, izlediği politikanın ve savunduğu ideolojinin doğruluğunun ve somut duruma uygunluğunun dolaysız bir sonucu, doğrudan ürünüdür.

Dev-Genç olsun, THKP-C olsun, Devrimci Yol olsun, bunların hiç birisi, politikalarını ve ideolojilerini güç olma kriterine göre saptamamışlardır. Güç olmaya hizmet etmek kriterine göre ideoloji ve politika tespiti; Devrimci Hareketin hiç bir evresinde rastlanmayan bir anlayıştır.

Bu felsefenin bir başka yönü ise, güce ve iktidara sahip olabilmek için veya oluşmuş gücü ve iktidarı elden kaçırmamak için her türlü yolu denemesi ve giderek bir güç ve iktidar kastı haline dönüşmesidir. Ki bu durumun bir yönüyle "elitizm"le, bir yönüyle de bugünkü SBKP'nin MK'sının anlayışı ile çok yakın ideolojik - felsefi ve siyasi bağı vardır, bilindiği gibi bugünkü SBKP'ye hakim olan modern revizyonist anlayışın bütün bir dış politikası, SSCB'nin güç olmasına ve güç olarak kalmasına hizmet edecek bir içeriktedir. Bugün SSCB yönetiminin, dünya çapında bir güç olmak amacıyla en gerici, haltta faşist rejimlerle bile yakın ve sıcak bir ilişki kurduğunu, güç olma felsefesinin bu noktalara kadar gelebildiğini kim devrimcilere unutturabilir ki? Reel politikerlik ile devrimci politika arasında köklü farklar vardır.

"İzlenecek politikanın ve benimsenen ideolojinin Marksizm-Leninizm açısından doğruluğu önemli değil, önemli olan güç olmayı sağlayan ideoloji ve politikadır" anlayışı benimsenebilecek bir anlayış değildir; Devrimci İşçi bu anlayış temelinde hiçbir zaman doğal bir güç, kalıcı bir kitleselleşme düzeyine ulaşamaz. Bu noktada, "yönelimlerimiz" yazısının, bugüne kadar Devrimci İşçi derneklerinden binlerce insanın gelip geçmiş olmasından, bunların kalıcı olmamasından şikayet hakkı olmamalıdır. Çünkü kendisi ikide bir değişikliğe uğratılan hatta zaman zaman 180 derecelik dönüşler yapan bir politika, bir anlayış doğal olarak böyle tabloları bizzat kendisi yaratır. İzlenen çizginin istikrarsızlığı, insan unsurunun da sürekli değişmesini zorunlu ve kaçınılmaz kılar.

Bu yanlış mantık kendisini şu alıntıda açıkça deşifre etmiyor mu? Devrimci İşçi'nin 24. sayısında "Yönelimlerimiz Ne Değildir" başlıklı yazı da aynen şöyle deniliyor:

"Bugün büyüme ve gelişme değil, kitlelere yönelme, onun içinde yeniden güç olma, büyümenin ve gelişmenin koşullarını oluşturma dönemini yaşıyoruz". (sf.5)

Kitlelerin içinde yeniden güç olma hedefinin hangi siyasetle, hangi ideolojilerle gerçekleşeceği sorusuna "yönelimlerimiz" in verdiği cevap ne acaba?

"YÖNELİMLERİMİZ" İN SİYASİ EKSENİ NE OLACAK?

Yazımızın daha önceki bölümlerinde somut olarak kanıtlandığı gibi, "yönelimlerimiz" mantığı, Devrimci Yol'un ideolojik-politik hattının Türkiye'deki

devrimcileri bir kere bile bir arada tutamayacağını, yurtdışındakileri ise hiç bir şekilde bir arada tutamayacağını söylüyordu. Bu nedenle "yeni bir kimlik arayışı" içinde oldukları belirtiliyordu. Yazarın aradığı kimliğin ne olduğu -bütünlüklü bir tanımlamayla ifade edilmese de- artık açığa çıkmış sayılabilir. Türkiye için "dönüşümcü" kimliği benimseyen yazar, temel hedef olarak güç olmayı, sosyal gerçeklik olmayı önüne koymuştur. Bu kimlik ve amaç doğrultusunda Devrimci İşçi'nin durumu da şu şekilde saptanmaktadır:

"Devrimci İşçi yurtdışında sosyal gerçeklik olmalıdır. Göçmen işçilerin siyasal temsilcisi olabilmelidir".

Daha sonra ise şöyle deniliyor:

"Sadece Türkiye'ye yönelik politik bir eksenin olduğu, Almanya'ya yönelik ise sosyal birtakım faaliyetler dışında herhangi bir eksen olmayan, herhangi bir tanımlayıcı, belirleyici özellikleri olmayan bir çalışma anlayışı ile yurtdışında sosyal bir gerçeklik olunamaz!"

Bir önceki bölümde işaret ettiğimiz gibi, yazarın tek amacı yurtdışında bir güç bir sosyal gerçeklik olmak... Bu amaca varmak için izlenecek politikanın içeriği önemli değildir, önemli olan politikanın içerik olarak doğru olması değil, güç olmaya hizmet etmesidir. Politik eksen Türkiye'ye yönelik olan ve üstelik yenilgi nedeniyle artık coşku da yaratamayan bir politik eksenle bir güç ve sosyal gerçeklik haline gelmesinin mümkün görülmediği anlaşılıyor. Öyleyse, sosyal bir güç olmaya bugün için hizmet etmeyen politik eksen değişmelidir...

Devrimci İşçi'nin çalışmalarını belirleyen ideolojik-politik eksen, Devrimci Yol'un ideolojik-politik çizgisiydi. Bu ideolojik-politik eksenle sosyal bir güç haline gelinemez denildiğine göre ve politik eksen Almanya'ya yönelik olan bir Devrimci İşçi çalışması önerildiğine göre, Almanya'ya yönelik olması gereken bu politik eksenin adı ve muhtevası nedir?

Bir kere Devrimci İşçi'nin Göçmen işçilerin siyasal temsilcisi olabilmesi için belirli siyasal hedefleri olması gerekiyor. Yani göçmen işçilerin içinde yaşadığı koşullar ve sistemle ilgili siyasal hedefleri olması gerekiyor. Almanya'da siyasal iktidarı alıp almayacağını, alacaksa bunun yolunun yordamının; yani devrimle mi, yoksa reformlarla, dönüşümlerle mi iktidarı ele geçireceğinin, özetle siyasal ve toplumsal sisteme karşı tutumunun belli olması ve bu çerçevede ki diğer soruların cevaplarının verilmesi gerekmez mi? Eğer bu cevaplar verilemiyorsa, "göçmen işçilerin siyasal temsilcisi olmalıyız" hedefi niçin konuluyor? Devrimci İşçi'ye Devrimci Yol'un politik eksenini terk etmesi dayatılırken, Almanya'ya yönelik olması gerektiği belirtilen bu politik eksenin öz kimliği ve muhtevası neden açıklanmıyor?

Devrimci İşçi'nin 24. sayısında bu soruya cevap teşkil edebilecek bir bölüm yayımlandı. "Yabancı İşçiler Sorunu ve Bazı Yaklaşımlar" başlıklı bir yazının son bölümünde, "birlikte mi ayrı mı örgütleneceğiz?" sorusuna karşı şöyle deniliyor: *"...bu günkü koşullarda yabancıların kendi sorunları etrafında ayrı örgütlenmeleri mantıklı gibi görülüyor. Hem Alman toplumunun dönüşümünü hedefleyen güçlü bir toplumsal hareketin oluşmamış olması, bu konuda yabancıları da kapsayan genel bir program yokluğu, Almanların kendi toplumsal özellikleriyle Türkiyelileri*

harekete geçirmede zorlukları birlikte ele alındığında bir örgüt çerçevesinin şimdilik yeterli olmadığı görülecektir?" (abç)

"... Eğer problemin önemli bir halkasını Alman toplumunun demokratikleşmesi, dönüşümü, sistemin değişmesi oluşturuyorsa..."

Görüldüğü gibi yazar, Alman toplumunun dönüşümünü hedefleyen güçlü bir toplumsal hareketin oluşmamış olması nedeniyle şimdilik ayrı örgütlenmeyi öneriyor. Yine görüldüğü gibi başka bir yerde Türkiye için dönüşüm, demokratikleşme öneren yazar, Alman toplumu için de aynı şekilde dönüşüm ve demokratikleşme önerisinde bulunmaktadır. Dönüşüm ve demokratikleşme politikası hem Türkiye hem de Almanya açısından önerildiğine göre bu dönüşüm ve demokratikleşmenin içeriğini oluşturacak olan ve arayışı içinde bulunan yeni ideolojik-politik sistemle -bir sihirli reçete gibi- iki ülke toplumunun sorunlarını da bir tek politik eksenle çözmüş olurlar!.. Demek ki sorun politik eksenini Türkiye gerçeği olan Devrimci Hareketimizin ideolojik politik hattının Almanya açısından da geçerli olamaması... Ve de her iki bütünde de geçerli olabilecek yeni bir ideolojik politik hat!?,. (Birbirinden çok farklı iki sosyal-kültürel dünya için aynı model öneriliyor: Dönüşümcülük. Farklı siyasal-toplumsal ülkeler arasındaki farkı ve bu farklılığın içerdiği farklı politik perspektifleri bir kalem darbesiyle ortadan kaldıran yazarın bu yeni ideolojik, felsefi yaklaşımı üzerinde ayrıca durmak gerekmektedir.) Göçmen işçilerin siyasi temsilcisi olması önerilen Devrimci İşçi'nin "yeni kimliğinin", adı dönüşümcülük olan ideolojinin, politikanın özü nedir? Devrimci İşçi'nin eylemliliği içeriği belirlenmiş hangi ideoloji, hangi politikaya tabi olacak? Ya da göçmen işçilerin insani, kültürel vd. sorunlarının çözümü ile sınırlı bir anlayış ideoloji ve politikanın yerine konulmayacağına göre, programı sosyal kültürel çalışmalarla sınırlı bir Devrimci İşçi nasıl göçmen işçilerin siyasi temsilcisi olacak? Siyasal içeriği itibarıyla benzer bir programla; reformcu, yenileşmeci (siz dönüşümcü anlayın) bir siyaseti benimseyen HDF gibi örgütler niçin aynı şekilde göçmen işçilerin siyasi temsilcisi olarak görülmüyor? Yeşiller hareketi de son zamanlarda yabancılarla ilgili programlar hazırladıklarına göre ve bu hareket de Alman toplumunun dönüşümünü, demokratikleşmesini hedefleyen bir anlayışa sahip olduğuna göre, niçin bu "Parti"nin içinde yer alması gerektiği önerilmiyor da ayrı örgütlenme öneriliyor? Kaldı ki, Yeşiller içinde yer alma önerisi, "Yönelimlerimiz" mantığına daha uygun ve daha mantıklı bir öneri olması nedeniyle diğer alternatiflerden daha şanslı ve daha gerçekçidir...

"Türkiye'ye yönelik politik eksenle sosyal gerçeklik olunamaz" diyen yazar, ancak Almanya'ya yönelik politik eksenle sosyal gerçeklik olunabileceğini tespit ettikten ve bu politik eksenini dönüşümcülük olarak, bunun amacını da bura toplumu ile kaynaşmak olarak saptadıktan sonra, bu tespitinin bir gereği olarak pratikte de adım atmaktadır. Bu adım, Türkiye'ye yönelik politik eksenin ortadan kaldırılması, başka bir ifadeyle Devrimci Yol'un ideolojik-politik eksenini doğrultusundaki Türkiye devriminin yurtdışında ortaya çıkan görevlerin bir yana bırakılması ile ve "muhtemelen önümüzdeki yıllarda sosyal bir gerçeklik olacak olan dönüşümcü bir güçle" veya şu anda var olan dönüşümcü oluşumlarla dayanışmayı benimseyerek atılmaktadır.

Yazar bunu şöyle teorize etmektedir:

"Devrimci İşçi örgütlülüğü burada her ne kadar pratik bir süreçte merkezileşti ise de, aslında bir çok konuda tercihini yapmış (Devrimci Yolcu) insanların bir araya getirilmesi ile uğraştı. Yani ideolojik-siyasal tercihler yapılmış, belli bir siyasal iradenin varlığı kabul edilmişti. Ve bu var olan siyasal tercihe uygun bir merkezileşme gerçekleşmişti. Oysa bugün dönem değişmiştir. Geçmişten, farklı bir dönemden kalan yapı ve ilişkilerle devam etmekteyiz. Bu dönemde ihtiyaç duyulan şey, döneme uygun bir ideolojik-siyasal sistemin oluşturulması ve süreçte bunun merkezileştirilmesidir". (D.İ. Sayı 24, sf 5-12)

Daha önceki bölümlerde yaptığımız bir tartışmada, "dönem değişikliği" tespitleri üzerinde durmuştuk. Yukarıda, "Yönelimlerimiz Ne Değildir" yazısından alınan alıntı, her ne kadar "Yönelimlerimiz" yazısındaki fikirlerin bir tekrarı ise de bizim anlatmaya ve kanıtlamaya çalıştığımız Devrimci Yol'un ideolojik politik zemininden bir kopuşu ifade eden açık itiraflardır.

Ne diyor yazar?

"Önceleri Devrimci Yol doğrultusunda bir araya gelip merkezileştik. Oysa bugün dönem değişmiştir. Bu dönemde yapılması gereken yeni bir ideolojik - siyasal sistem oluşturulması ve süreçte bunun merkezileşmesidir".

Bu belirlemenin açık anlamı, yeni bir ideolojik-politik sistem oluşturulup merkezileştirilmesi gerektiğine göre, Devrimci Yol'un bilinen teorik-siyasal sistemi terkediliyor demektir. Devrimci Yol'un temel tespitlerinin bu dönem açısından geçerli olup olmadıkları tartışılabilir.

Ya da bu tespitlerin geçmişte de geçerliliği tartışma konusu yapılabilir. Bütün bunlar anlaşılır şeylerdir. Ancak anlaşılmaz olan tutum şudur: Devrimci Yol'un bilinen sistemi terkedilip yeni bir ideolojik-politik sistem oluşturulurken ve bunun gerekli olduğu defalarca belirtilmişken bu doğrultuda bir çok somut adım atılmışken, bazılarının hala niçin derneklerde, sağda-solda Devrimci Yol'un temel tezlerini savunduklarını söyleyerek devrimcileri aldatma yolunu seçtiklerini anlamak mümkün değildir!?

"Yönelimlerimiz" in mantığından açıkça anlaşılmaktadır ki, gelinen noktada gerek Devrimci İşçi dernekleri, gerekse de Devrimci Yol'culuk unsurunun kendisi, oluşturulacak yeni ideolojik-politik sistemin önünde artık bir engel olarak görülmeye başlanmıştır.

"Yönelimlerimiz ne değildir" başlıklı yazıda bu anlayışın bir başka yanı şu şekilde formüle edilmektedir:

"Her dönem kendine has insanını pratikten çıkarır. Bizler yeni ve taze kan anlamına gelecek biçimde çevremize açılmayı başarmalıyız. Dışımızda bizler gibi düşünen çok sayıda insan olduğunu görebileceğiz. Bu insanlar kendilerini Devrimci İşçi olarak adlandırmaları bile..."

Her dönemin kendisine has ideolojisi, politikası olduğunu belirten yazar, daha da ileri giderek her dönemin kendisine has insanı olduğunu belirtiyor. Her yeni dönemde vaziyete göre ideoloji, adam ve tip değişikliği... (ilginç bir anlayış.)

"Yönelimlerimiz" yazarı, "dışımızda bizler gibi düşünen çok sayıda insan olduğunu göreceğiz" diyor. Ve bu insanlar (bunlar herhalde bu dönemin tipleri

olmalı) kendilerini Devrimci İşçi olarak adlandırmadıklarına göre, "bizler" derken kastedilen kimdir? "Bizler"den kastedilenin Devrimci Yol'cular olmadığı çok açık. "Bizler gibi düşünen" dediği ve kendilerini Devrimci Yol'cu, Devrimci İşçi'ci olarak tanımlayamayanlara açılmayı öneren yazar, herhalde merkezileşmeyi ve yeni bir ideolojik-siyasal sistem oluşturmayı bunlarla birlikte yapmayı düşünüyor olmalı. Zira devrimci bir hareketin taraftarlarını dönüşümcü bir çizgiye çekmenin oldukça zor olacağını görenler açısından, hazır "kendileri gibi düşünen" çevrelere yönelmek daha da mantıklı görünmektedir!

Bu yeni çizginin Avrupa'daki işçilerimizin kültürel, insani toplumsal sorunlarıyla, onların "göçmen" olmasından ileri gelen sorunlarıyla ilgilenmesi, bu sorunların çözümü için tutarlı bir mücadele hattı tutturması düşünülemez. Çünkü bu çizginin dilinde bu sorunlarla ilgilenmek lafı bir süsten, "güç olmayı" sağlayan bir araçtan başka bir şey değildir. Yurtdışındaki insanlarımızın kültürel, insani, toplumsal vd. sorunları için anlamlı ve doğru bir mücadeleyi ancak ve ancak Devrimci bir ideolojik politik perspektife sahip bir hareket geliştirip örgütleyebilir.

Türkiye'ye yönelik doğru bir politik eksen olmayan, Devrimci Hareketin ideolojik-politik eksenin de geliştirilmeyen bir yurtdışı örgütlülüğünün ve faaliyetinin buranın görevlerini kavraması, işçi çalışması, gençlik çalışması, kültür çalışması gibi çok yönlü bir çalışma anlayışını devrimci bir perspektifle sürdürmesi mümkün değildir.

Türkiye devriminin yurtdışı görevleri ekselinde ve Devrimci Yol'un ideolojik-politik hattı doğrultusunda, Avrupa'daki işçilerimizin, gençlerimizin ve diğer kesimlerin kendi sorunları etrafında örgütlendirilmesi hem mümkündür, hem de Devrimci Yol'cular açısından bir zorunluluktur. Yurtdışında bulunan Devrimci Yol'cular, sınırı geçtikten sonra kendilerini basit bir enternasyonal dayanışmayla sınırlamazlar, onlar devrimci' mücadelenin yurtdışında ortaya çıkan görevlerini doğrudan omuzlamakla yükümlüdürler, önlerine koyacakları asli görev budur. Diğer bütün çalışmalar bu asli görevle bağlantılıdır. Bir Devrimci Yol'cunun Devrimci İşçi'ye bakış perspektifi böyle olmak zorundadır.

Devrimci İşçi tartışmasının can alıcı noktalarından biri, Devrimci Yol'cuların, Devrimci İşçi çalışması da dahil, devrimci hareketin yurtdışı görevlerini hangi ülkenin politik eksenine tabi kılacakları hususudur. Bugün, tercihini yapmış, yıllardır bu tercih doğrultusunda faaliyetleri yürüten Devrimci İşçi yeni bir tercihe zorlanmaktadır: *"Politik eksenini Türkiye olan çalışma, bundan sonra politik eksenini Almanya olan bir çalışmaya dönüşmelidir"*. Devrimci İşçi'ye dayatılan tercih budur.

"Yönelimlerimiz" yazısıyla gündeme gelen bu dayatma, birçok arkadaşı tarafından yanlış anlaşıldı. İkili görevlerden birinin, bugüne kadar ihmal edildiği söylenen Avrupa görevlerinin ön plana çıkartılması olarak anlaşıldı. Bilinmelidir ki, politik eksenini Türkiye devrimine ilişkin olan bir Devrimci İşçi çalışmasının programına alacağı ikili görev ile, politik eksenini Almanya olan bir Devrimci İşçi çalışmasının programına alacağı ikili görevin farklı türden görevler olduğu; farklı iki zeminin, farklı politik eksenlerin belirleyeceği ikili görevler olduğu unutulmamalıdır. Bir Alman devrimcisi, göçmen işçi sorununa kendi ülke devrimi

açısından bakar. Bu bakış, göçmen işçilerden kalıcı olanlarının Alman toplumuyla uyumunu asli bir sorun olarak programına alabilir. Ya da, başkaları da göçmen işçi sorununun bu boyutunu temel politik amaç olarak belirleyip buna uygun düşen örgütlenmelere yönelebilirler. Bu amaçla, göçmen işçilerin bu problemini temel alarak, 'göçmen işçilerin siyasi hareketini, Almanya'ya yönelik bir politik eksenle örgütlemeye yönelebilirler. Ve her bir akım, göçmen işçi sorununa değişik boyutlardan yaklaşabilir. Bu göçmen işçi olayının tek bir gerçekliği değil, çok yönlü sorunları içeren bir muhtevada olmasından ileri geliyor. Bu çok yönlü olguya yaklaşırken, soruları hangi zeminden, hangi perspektiften bakarak soracağımız son derece önemlidir. Zira yanlış sorulan bir soruya doğru cevap verilemez. "Yönelimlerimiz" mantığı, Türkiye devrimci hareketinin yurtdışında ortaya çıkan görevlerinden biri olan, Türkiyeli göçmen işçiler içinde çalışırken, ya da yurtdışındaki Türkiye olgusunu belirlediği alandaki görevlerine yaklaşırken Devrimci Yol'culara yanlış sorular sordurmakta ve böylece onları asli görevlerinden uzaklaştırmaya çalışmaktadır. Böylece, devrimci hareketin yurtdışı çalışmasının politik perspektifini karartarak tasfiyeye yönelmiştir.

Devrimci İşçi bu tasfiyeci politikayı reddetmelidir....

DİPNOTLAR

(X) Bu yazıda ele aldığımız sorunlar, "Devrimci İşçi ve Yönelimlerimiz" yazısındaki bir takım iddia ve tezlerle sınırlı tutulmuştur. Bunun bir takım nedenleri vardır. Ancak bilinmektedir ki, Devrimci Hareketimizin ve devrimcilerin ülkedeki ve yurtdışındaki gelişmelerle ilgili tartışması gereken bir çok sorun ve konu vardır. Bu yazıda bunlardan sadece bir bölüme genel değinmelerde bulunmaya çalışacağız. Birçok arkadaşın üretken katılımıyla bu tartışmaların ve bu yazıda belirtilmeye çalışılan tespitlerin daha da zenginleşeceğine, doğru ve içerik olarak ta güçlü formülasyonlara ulaşacağına inanıyoruz.

(XX) Kuşkusuz Türkiye'de 12 Eylül faşist darbesi ile birlikte burada işaret ettiğimiz düzeylerin her birisini derece derece etkileyen değişme ve gelişmeler ortaya çıkmıştır. Bizim bu yazıda tartışmak istediğimiz, bu değişmelerin neler olduğu değildir. Bu değişikliklerin bir bölümünün niteliğine, biçimini ilişkin Devrimci Yol'un 38. sayısında çeşitli belirmeler ve değinmeler vardır. Ancak buna rağmen bugün gelinen noktada, 12 Eylül sonrası içine girilen sürecin ciddi, kapsamlı, somut ve bilimsel bir analizinin yapılması her zamankinden daha fazla önemli bir görev olarak durmaktadır. Darbe ile birlikte başlayan süreç, "dönem değişmiştir" gibi içi boş, genel geçer sözlerin kucaklayıp karşılayamadığı bir dizi problemi kapsamaktadır. Bu sürecin her boyutunun incelenmesi ve araştırılması- tartışılması gerekir. Bu yapılmadan döneme ve bugüne ilişkin politikalar üretebilmek oldukça zordur.

(XXX) Bazıları Devrimci Hareketin oluşumundan bu güne kadar sürdürdüğü anti-faşist mücadelenin aynı zamanda demokrasi mücadelesi olduğunu kavraya-

mamış olmalı ki, “solun yeni bir demokrasi perspektifine ihtiyacı olduğu”, “solun geçmişte demokrasi mücadelesini küçümsediği” gibi tezler geliştirmektedir.

(Bkz. Demokrat Türkiye'nin çeşitli sayıları) Devrimci Hareketimiz demokrasi mücadelesi ile ilgili olarak da, teorik planda genel hatlarıyla doğru tespitlerde bulunmuş, ve bu doğru içerikteki teorik çözümlemelere uygun politikalar üretmiştir. Devrimci Yol'un çeşitli sayılarında ve eylem çizgisinde genel demokrasi mücadelesine ilişkin; özel çalışma ve ilişkilerinde ise örgüt içi demokrasi uygulamasına ilişkin bugün de geçerli olan perspektifler vardır. Devrimci Yol Merkez Davasının ifadelerini içeren "tarih bizi faşizme karşı örgütlenemediğimiz için suçlayacaktır" broşüründe de özetlenen demokrasi mücadelesi alanına ilişkin çözümlmeler yeniden okunabilir. Türkiye'nin bu günkü ortamında, demokrasi mücadelesi, dönemin politik görevlerinden başlıca birisidir, ve bu mücadele, faşizme karşı devrim mücadelesinin, halk iktidarı mücadelesinin önemli bir parçasıdır. Sanırız, ülkemizdeki bugünkü süreci faşizme karşı Devrimci Demokrasi mücadelesi süreci olarak adlandırmak yanlış olmayacaktır.

(XXXX) 12 Eylül darbesinden sonra siyasal planda meydana gelen değişikliklerin politik mücadele görevlerinde yarattığı değişmelere bizlerin ne ölçüde uyum sağlayabildiğimiz ve politik mücadelenin öne çıkardığı bu yeni görevleri ne ölçüde yerine getirdiğimiz ayrı bir tartışma konusudur. Faşist darbe ile birlikte ortaya çıkan değişikliğe uygun olarak saptanan politik görevlerin devrimciler tarafından niçin yerine getirilmediği bizler tarafından tartışılmak zorundadır. Bu güne kadar böyle bir tartışmanın sağlıklı bir şekilde yapıldığını söylemek mümkün değildir. Bu aynı zamanda, yaşanan yenilginin nedenlerini ve bu ortamdan nasıl çıkılacağına da tartışılması anlamına gelmektedir ki, Devrimci Hareketin bunu mutlaka yerine getirmesi gerekecektir. Başka bir deyişle, zorunlu gördüğümüz böyle bir tartışma, bir geçmiş tartışmasından ziyade bugün tartışmasıdır. Geçmiş de kapsayan, yarma da ışık tutan bir bugün tartışması...

(XXXXX) Kısa başlıklar halinde belirttiğimiz bu ana noktaların, daha doğru ve daha içerikli bir şekilde formülasyonunu, bildirge'den çeşitli DY dergilerinden, iç eğitim yayınlarından, (Teorik notlar 1 - 2) Devrimciler Ne İçin Savaşıyor broşüründen bulabilmek mümkündür. Bu ana noktaların ne zaman değişip ne zaman değişmeyeceğine ilişkin bir yargıya varabilmek için de, Kasım 80 de yayınlanan D.Yol 38. sayısının tekrar okunmasında yarar vardır. Sözü ettiğimiz yayınların ve kaynakların tekrar okunması halinde, şu anda hareketimiz içinde sürdürülen tartışmanın ne tartışması olduğu daha rahat anlaşılacaktır.

(XXXXXX) İşçilerimizin bir bölümünün ülkeye dönmeye, bir bölümünün de buraya yerleşmeye ya da bir süre daha burada kalmaya karar vermesi, Devrimci işçinin çalışmalarında kuşkusuz yeni bazı sorunlar ile görevleri gündeme getirmektedir. Bunlar doğaldır ve aksine herkesin görebileceği şeylerdir. Bu olgunun Devrimci İşçi'nin siyasal kimlik değişikliği yapmasını gerektirecek önemde görülmesi yanlıştır. Bu olgunun gündeme getirdiği görevleri çözebilmek

için Devrimci İşçi'yi Devrimci İşçi yapan ideolojik-politik - teorik ve örgütsel çizgisinde herhangi bir köklü değişikliğe yer olmadığı çok basit bir gerçek olsa gerek. Geri dönüşün ve burada kalmaya karar verişin nedenleri, sorunları, görevleri, ileride ele alınıp tartışılacaktır.

(XXXXXXX) Her yıl Türkiye'ye ortalama 15-20.000 işçi dönüyor. Bu da gösteriyor ki, burada temelli kalmak, buraya Alman burjuvazisinin istediği şekilde yerleşmek, genelde işçilerimiz arasında egemen bir düşünce değil.

İşçi olmayan kesimlerden ise buralara temelli yerleşmeyi planlayanlar var.

Ama her dönemde, yazılan Türkiye'ye gidip gelen fakat burada yaşayan yüzbinlerce insanımız var. Ve asıl problem de burada. Önemli olan ise, sanırız, bunları kucaklayabilmek. Tabii diğerlerinin yanısıra...

Dipnot: 8

Yazımızın birkaç yerinde eksikliğini işaret ettiğimiz bu tür araştırma-incelemelerin bugüne kadar niçin yapılmadığı cevap verilmesi gereken bir konudur. Bir devrimci siyasal çalışma düşününüz ki, bu çalışmanın hitap ettiği kesimler ve içinde yaşanan koşullar hakkında her hangi bir araştırma, inceleme, gözlem yok. Devrimci İşçi'nin ilk oluşumundan itibaren ciddi bir araştırma örgütlendirilip kurumlaştırılmadığı için devrimci militanlar sadece bazı Alman gazete ve dergilerinin araştırmaları ile yetinmeye mahkum edilmiş. Bazı dil bilen kişiler, okudukları Alman dergilerinden öğrendiklerini Devrimci İşçi'ye uyarlamaya çalışmışlar. Alman gazete ve dergilerinden çeviri, kopya veya alıntı fikirlerle Devrimci İşçi'nin salt toplumsal faaliyetleri değil, ideolojik-politik perspektifi de tayin edilmeye çalışılmış. Bunun yanı sıra Devrimci Yol'un ideolojik-teorik-politik sistematığının kavranması, anlaşılması için ciddi bir çaba harcanmamış. Devrimci Yol, yurtdışındaki insanlara sadece faşistlere karşı en iyi mücadeleyi veren bir hareket olarak tanıtılmış. Ya da Devrimci Yol sadece direniş, mücadele, militanlık olarak veya sadece örgüt yanıyla sunulmuş. Devrimci Yol'un dünyaya ve ülkemize bakışı, çeşitli temel konulardaki görüşleri, tezleri, sosyalizm, demokrasi, devrim anlayışı, olayları ele alış tarzı, yöntemi vd. asıl önemli unsurları militanlara kavratılmamış. O nedenlerdir ki, bugün yurtdışındaki arkadaşlarımız - Türkiye'dekilerin aksine - Avrupa'da savunulan bir takım tezleri, örneğin dönüşümcülük ideolojisini - Devrimci Yol'a ait bir şey olarak görmek zorunda bırakılmaktadırlar. Yine bu nedenle, "Yönelimlerimiz" deki ideolojik perspektifle ve bu yazının teorik zemini ile Devrimci Yol'un ideolojik-teorik zemini arasında herhangi bir bağın olmadığını anlayabilmek güç olmaktadır.

Bu durumlara bir de militan ve sempatanların ta başından beri Devrimci İşçi'nin politikalarının üretilmesine katılımının "demokrasi" adına engellenmesi, izlenen tepeden inme ve yanlış politikalara karşı birşeyler söyleyenlerin yine demokrasilerce tasfiye edilmesi gibi olaylar eklenince, bugün bir çok kişi devrimci hareketin her yönden tasfiyesi girişimlerine kayıtsız kalmakta; olup biteni sessizce seyretmektedir.

Demokrasi sözü, bazılarının Devrimci işçi üzerindeki vesayetini ve

tahakkümünü; kolektiflik sözü ise yine bazılarının bireyciliğini ve keyfiliğini perdeleyen, gizleyen birer örtü haline gelmiş. Bu nedenlerle, öyle bir örgütlenme yaratılmış ki, yönetimdekiler BİR KOM'a veya Cepheye girdik diyor, giriliyor, çıktık diyor, çıkılıyor. Yönetimdekiler 82 ve 83 yıllarında PKK "iyi bir harekettir" diyor, PKK iyi oluyor. 84 de aynı kişiler PKK'yı suçluyorlar, PKK suçlu oluyor. Dün faydacı bir yaklaşımla göklere çıkarılan ve dolayısıyla tüm hatalarının üstü örtülen ve meşrulaştırılan PKK'ya bugün savaş açılıyor, fakat bu savaşın yükünü çekecek olan militanlara "ne oluyor" diye sorma hakkı tanınmıyor. Kendi içinde demokrasiyi uygulamıyor diye PKK'yı eleştirenler hatta ona saldırarak kendilerine tanımlamaya çalışanların Devrimci İşçi örgütlülüğünde (ve Devrimci Yol'cular arasında) demokrasiyi ne denli uyguladıklarını, kendileri gibi düşünmeyenlere nasıl tavır aldıklarını kimse soramıyor. Devrimci İşçi taraflarının ve kitlesinin desteği, çabası ve katkısı ile çıkarılan Demokrat Türkiye kapatılıyor, fakat insanlarımızı öyle bir ilişki sistemi ve mantığı hakim kılınmış ki kimse açıktan Demokrat Türkiye niçin kapatıldı diye sormaya cesaret edemiyor. Bir arkadaş, 83 ilkbaharındaki bir Devrimci İşçi toplantısında "bundan sonra Devrimci Yol'un görüşlerini ve mesajlarını Demokrat Türkiye'de okuyacaksınız" diye bir açıklama yapıyor, daha sonraları ise Demokrat Türkiye'de Birikim "ideolojisinin" görüşleri ve mesajları yayınlanmaya başlanıyor, fakat hiç kimse, "bu yazılanların neresi Devrimci Yol'un görüşü" diye soramıyor. PKK'lı ...nin, PKK'nın başının düşüncelerini benimsemediği için parti kongresinde konuşmasına izin verilmemesi olayı ile, Devrimci Yol'cu bir arkadaşın Demokrat Türkiye'deki imzalı yazısının dergi baskıya verilmek üzereyken çıkarılması arasında mantık olarak hiç bir fark yoktur. Ya da Devrimci İşçi'nin oluşumundan bu yana yönetim kademelerinden yirmi dolayında arkadaşın uzaklaştırılmış veya dışlanmış olmasına söylenecek bir şey yok mu? Peki bu cesaret nereden alınmaktadır? Herhalde bunları yapanların, kendi eliyle ve bilerek yarattığı sessizlikten, karşı konulamaz oluşundan ve militanlarda yaratılan bazı ön kabullerden...

Bu cesaretin kaynağı, tabanın ve militanların "yukarıdakilere" karşı koyamaz ve hesap soramaz duruma sürüklenmiş olmasıdır. Ve ne yazık ki, yapılan bunca hataya rağmen, hala bugün hiç kimse kalkıp da bu duruma getirilişimizin hesabını sormuyor. Dün "ak" dediklerine bugün "kara" diyenlere, muhtemelen yarın "yeşil" diyecek olanlara "bu nasıl devrimciliktir?" diye sorulmuyor. Her halde hiç kimse de hesap soracak güç bırakılmamış... Devrimci İşçi'ye öyle bir ilişki sistemi ve mantığı hakim kılınmış ki, insanlar özgürce konuşmaktan aciz hale getirilmiş. Bu ilişki sistemi devrimcileri cesaretsiz, ürkek ya da diplomacici hale getirir ki, bu durumdaki devrimci hareketler içten içe erir.

Böyle durumlar bir devrimci hareket için kabul edilemez şeylerdir.

Devrimci Yol'un hiçbir çalışmasında, hiç bir alanında yukarıdaki gibi durumlar yaşanmamış, görülmemiştir.